

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Asexualitat i hipersexualització: La identitat asexual com a problema polític

Treball final de master: Ciutadania i Drets Humans: Ètica i Política

Setembre 2021

Marta Baserba Muñoz

Tutor: Gonçal Mayos Solsona

Resum:

Desconstruir el sexe, aquesta és l'amenaça que presenta l'asexualitat. Per què serveix el sexe? Quina és la relació que hi tenim? De veritat és tan necessari com pensem? El sexe és llibertat o això és el que ens han fet creure?

La desconstrucció del sexe és una lluita compartida amb altres minories sexuals, però l'asexualitat suposa una amenaça més gran perquè es pot analitzar el sexe des de la seva idea i no des de la pràctica. Aquest treball vol analitzar l'asexualitat com a problema polític, com allò particular i personal dins la hipersexualitat del context construït, col·lectiu i genèric.

El sexe serveix per a la reproducció però també per a la validació personal segons una escala de valors proposada pels sistemes econòmics. L'asexualitat esdevé un problema pels poders que utilitzen la sexualitat per a controlar la societat, es pressuposa que la pràctica sexual és inherent a la condició humana i per tant és l'element central de les estratègies de dominació.

La construcció de la identitat asexual en dones es veu afectada pel context hipersexualitzat, s'ha de fer una especial menció a les violències exercides cap a elles no només per qüestions relacionades amb una orientació sexual no normativa que posa en evidència la construcció de les identitats personals a través del sexe, sinó també a les pròpies del gènere femení.

La invisibilització i la invalidació de les persones asexuals no és només cultural i social sinó també política. Aquesta falta de reconeixement augmenta les patologies associades a la pertinença a una minoria i les deixa sense protecció davant de les agressions i les violències.

Índex:

Glossari	5
1 <u>Introducció</u>	8
2 <u>Justificació del treball</u>	9
3 <u>Metodologia</u>	11
4 <u>Estat de la qüestió: Sobre l'asexualitat</u>	13
4.1 <u>Investigacions sobre l'asexualitat</u>	19
4.2 <u>Violències</u>	22
4.3 <u>Salut física i mental de les persones asexuals</u>	26
5. <u>L'asexualitat com a problema polític</u>	30
5.1 <u>Poder i sexe: La construcció del context sociocultural hipersexualitzat</u>	32
5.2 <u>Control social a través del sexe</u>	41
5.3 <u>El plaer com a motivació vital</u>	47
6. <u>Identitat personal i col·lectiva de les minories sexuals</u>	49
6.1 <u>La desconstrucció de la teoria essencialista del sexe i el gènere</u>	55
6.2 <u>Teoria Queer</u>	57
6.3 <u>Feminismes</u>	60
7. <u>Conclusions</u>	63
8. <u>Bibliografia</u>	66

Acrònims:

ACA - Associació Catalana d'Asexuals

AVEN – The Asexuality Visibility and Education Network

AIS - Asexuality Identification Scale

APA - American Psychiatric Association

LGB - Lesbianes, gais i bisexuals

LGBT+ or LGBTQIAP+ – Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Queer, Intersexuals, Asexual, Pansexual, etc.

BDSM - bondage, dominació, sadisme i masoquisme)

DSM- Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders

TDSH- Trastorn del desig sexual hipoactiu

TIESF - Trastorn de l'Interès /excitació Sexual Femení

Glossari:

Acoisexual: Persona de l'espectre asexual que experimenta atracció sexual però s'esvaeix quan és corresposta.

Al·losexual: Persona que experimenta atracció sexual.

Asexual: Persona que no experimenta atracció sexual.

Asexualitat: Orientació sexual que es caracteritza per no experimentar atracció sexual.

Atracció: és el sentiment que causa desig de contactar amb una persona específica. Hi ha diverses formes d'atracció les més comunes són l'atracció sexual, sensual, estètica, afectiva i romàntica.

Atracció primària: atracció instantània per una persona que es basa en la informació que s'obté a l'instant com l'aparença o l'aroma.

Atracció secundària: Atracció que es desenvolupa amb el temps en funció de la relació i a connexió emocional amb l'altra persona.

Atracció afectiva: Desig de tenir una relació no sexual ni romàntica amb una altra persona concreta amb qui es té un vincle fort d'amistat o admiració.

Atracció estètica: Atracció per l'aparença física d'una persona que no és de naturalesa sexual.

Atracció romàntica: Sensació que en les persones genera el desig d'una relació romàntica amb alguna persona concreta. L'atracció romàntica pot anar dirigida cap a un gènere concret, parlarem de persones heteroromàntiques, homoromàntiques, biromàntiques... Les persones que no experimenten aquest desig són persones arromàntiques.

Atracció sensual: Atracció que comporta el desig de contacte físic no genital amb una altra persona.

Atracció Intel·lectual: Atracció cap a la ment, l'intel·lecte, el coneixement, l'habilitat, el domini professional o altres facultats cognitives d'una persona.

Autodeterminació sexual: Capacitat d'una persona de prendre decisions sobre la seva sexualitat, per iniciativa pròpia i d'acord amb els seus desitjos i necessitats.

Comportament sexual: és l'acció sexual, el que es fa. Pot ser la masturbació o el coit

Demisexual: Persona de l'espectre asexual que només experimenta atracció sexual si estableix una connexió emocional profunda amb una altra persona, generalment romàntica.

Desig sexual: Tendència a l'acompliment d'un fet, en aquest cas de voler mantenir sexe, pot ser per motius diferents de l'atracció sexual o la libido.

Desig primari: el desig de participar en l'activitat sexual als efectes de plaer personal, sigui físic, emocional o ambdós.

Desig secundari: voler participar en una activitat sexual per raons diferents del plaer, com pot ser satisfer a l'altre persona involucrada, pel desig de tenir descendència, experimentar físicament o curiositat.

Dissidència sexual: Conjunt d'orientacions sexuals i identitats de gènere que no tenen cabuda en el model social heteronormatiu.

Espectre asexual/ ACE: a l'espectre asexual trobem a les persones que no experimenten atracció sexual com les persones al·losexuals sinó que ho fan de forma menys freqüent, intensa o de menys duració.

Excitació: és la resposta física a determinats estímuls, no implica necessàriament atracció o desig sexual.

Fantasia: Facultat de formar imatges mentals o representacions dels objectes o accions que no estan presents, de concebre combinacions que no es troben a la realitat. Les fantasies sexuals poden contenir intimitat física o sexual però no impliquen en cap cas la voluntat de portar-los a terme.

Fraisexual: persona de l'espectre asexual que només experimenta atracció sexual per persones que no coneix, perd l'interès quan les coneix. És el contrari de les persones demisexuals. Experimenta atracció primària.

Grisexual: Persona de l'espectre asexual que rarament experimenta atracció sexual, o només sota circumstàncies específiques, o d'una intensitat baixa.

Libido: Desig de plaer, sobretot de plaer sexual. Aquest desig de plaer podria incloure l'estimulació de les zones erògenes o també podria ser mental. La libido és una necessitat fisiològica de qui l'experimenta i no ha de dirigir-se forçosament cap a una altra persona.

Reciprosexual: Persona de l'espectre asexual que només experimenta atracció sexual després de constatar que és objecte de l'atracció d'una altra persona.

Teoria queer: Teoria que rebutja la categorització de les persones segons la concepció binària tradicional dels sexes, els rols que s'atribueixen socialment a homes i dones i l'existència de l'orientació sexual, que considera només construccions culturals del sistema heteronormatiu.

1. Introducció

La identitat asexual està condemnada a l'ostracisme per ser disident amb la construcció sexual del poder neoliberal. L'asexualitat és una orientació sexual que crea controvèrsia entre la població, s'estima que un 1% de la població mundial és asexual, és complicat poder determinar la xifra exacta de les persones que s'identifiquen com a asexuals. També s'ha de tenir en compte que la falta d'informació sobre aquesta orientació fa que no totes les persones asexuals siguin conscients que ho són. La falta d'informació per part de professionals de la salut fa que es tracti l'asexualitat com una patologia que s'ha de resoldre.

Aquest treball vol mostrar una aproximació de l'experiència de les dones asexuals i les violències que pateixen com a dones amb una imatge que l'imaginari col·lectiu determina en qüestions de gènere i sexe, per pertànyer a una orientació sexual minoritària i incompresa que provoca diferents violències i com a part del col·lectiu LGBTIQ+ per ser una minoria dins la minoria i no ser visibilitzada dins.

La normativitat implica formar part d'una realitat compartida entre molts individus, aquesta realitat és construïda i comporta jerarquitzacions i valoracions internes que perjudiquen una part de la població, generalment són les dones les que pateixen més els efectes d'aquestes valoracions. El seu cos és tractat com un objecte, com a una propietat que es pot adquirir i utilitzar. La clau del control social a través de la sexualitat està en el triomf del discurs de les noves masculinitats i feminitats i l'assimilació per part del neoliberalisme i el capitalisme de l'alliberament sexual, que més que un alliberament ha suposat una nova forma de control.

Des de la sociologia, la sexualitat i també l'asexualitat, s'analitza des de tres dimensions, el comportament, el desig i la identificació. El comportament i el desig és personal i per tant pot ser patologitzat, mentre que la identificació és sociocultural i política. La identitat asexual es construeix en relació amb les altres identitats normatives i dissidents.

L'asexualitat està molt lligada amb la teoria queer i les teories feministes, ja que són realitats paral·leles que busquen una sexualitat més lliure i sense etiquetes que limitin les opcions de la persona.

2. Justificació del treball:

Aquest treball vol mostrar el món des d'una perspectiva asexual i arromàntica amb l'objectiu de divulgar una forma diferent de concebre les relacions socials no basades en la hipersexualització i cosificació. Les persones que es defineixen per les orientacions sexuals i de gènere majoritàries no es qüestionen la seva sexualitat, en canvi quan es canvia la perspectiva i s'explica el sexe des de la seva absència es pot distingir diferents factors que participen en la pràctica sexual com poden ser l'atracció sexual, el desig sexual, libido i el comportament sexual. Una persona asexual pot no sentir atracció sexual, però sí que pot sentir altres atraccions com l'estètica, romàntica, afectiva o sensual. La divulgació d'aquests conceptes pot ajudar de forma significativa a l'acceptació de les diverses realitats sexuals.

L'asexualitat igual que els feminismes, la teoria queer i les dissidències sexuals, són desconstruccions dels relats imposats per part dels poders neoliberals. Els relats construïts des de les majories exerceixen violència cap a les persones que no s'hi senten representades. Explicar l'asexualitat a les persones al·losexuals que entenen la sexualitat com a qüestió necessària per considerar-se humans és un esforç constant, necessita un activisme profund que arribi a fer plantejar al públic en general que el que donen per fet i assumint és una altra construcció. I per les persones que han nascut en un món on el sexe és un dels motors que el fa girar, pensar fora de la normativitat resulta complicat.

L'asexualitat és una orientació sexual que ha experimentat un increment de les investigacions en els darrers anys, sobretot a partir de la recerca feta per Bogaert l'any 2004, quan en una enquesta a la població britànica sobre sexualitat, de les 18000 persones enquestades, aproximadament un 1% manifestaven no sentir atracció sexual. Tot i les investigacions fetes que apunten que l'asexualitat és una orientació sexual, hi ha molta controvèrsia en l'àmbit

psicològic, psiquiàtric i mèdic sobre la validesa d'aquesta orientació. Quan es busca informació sobre l'asexualitat podem trobar gran quantitat d'articles acadèmics que parlen de l'asexualitat de forma negativa. Fins a la publicació del DSM-5 l'any 2013, les persones asexuals que entraven en consulta podien ser diagnosticades amb el Trastorn de l'Interès Sexual Femení o el Trastorn Sexual Hipoactiu en homes i tractades amb medicació per augmentar la libido.

La patologització de l'asexualitat i la falta d'informació, provoca angoixa a les persones asexuals que arriben a qüestionar-se la validesa del que senten i això afecta la seva autoestima i es forcen a ser "normals" en termes sexuals. Aquest treball pretén ser una anàlisi de la situació de les dones asexuals en un context hipersexualitzat, per divulgar de forma positiva i no patologitzada l'asexualitat i així contribuir a augmentar les publicacions que validen l'asexualitat com a orientació sexual. És important destacar que hi ha poques publicacions en llengua castellana i catalana i això perjudica les persones que s'estan qüestionen la seva orientació sexual i desconeixen llengües com l'anglès on sí que hi ha molt més material publicat.

Una altra aportació que es fa amb aquest treball és la de qüestionar el sexe com a element social, cultural i polític i visibilitzar una orientació desconeguda per la majoria de les persones i institucions, que per les seves característiques, el seu reconeixement comportaria una revisió de la utilització del sexe en tots els àmbits de la vida de les persones i des d'edats molt primerenques.

Cal destacar que les dones asexuals pateixen violències físiques, sexuals, psicològiques, institucionals i mèdiques, entre d'altres, per la seva orientació. Hi ha una mancança de polítiques públiques que reconeguin l'asexualitat, la visibilitzin i la validin davant la societat. Aquest treball vol també assenyalar aquesta invisibilització institucional i política que vulnera els drets de les persones asexuals.

3. Metodologia:

Aquest treball està fet amb perspectiva inclusiva, sense discriminar a les persones per cap motiu, l'experiència sexual és única en cada persona i ni l'autora ni ningú ha de posar en qüestió la validesa dels sentiments, les orientacions, les atraccions i les pràctiques sexuals (sempre que siguin explícitament consentides per les parelles sexuals en cas d'haver-n'hi).

El treball s'ha redactat amb consciència de gènere i procurant utilitzar un llenguatge inclusiu. Sempre que ha sigut possible s'ha buscat fórmules alternatives al masculí plural, però en els casos en què no ha estat possible, no s'ha utilitzat la doble fórmula per tal d'aconseguir un text més dinàmic, les formes neutres no hi estan incorporades perquè no responen a una evolució natural del llenguatge sinó a una proposta política que actualment no té un consens social ampli que s'identifiqui amb aquestes propostes de llenguatge.

En la creació de les identitats personals i l'autoidentificació amb una orientació sexual, són molts els aspectes que s'han de tenir en compte. La informació del treball s'ha extret de literatura específica de diversos camps de recerca, filosofia, sociologia, psicologia, medicina, etc., per tal d'articular un discurs que ens permeti determinar els factors que influeixen en la validació i la visibilització de l'asexualitat.

El treball pretén ser transversal en les diferents disciplines per tal d'analitzar l'asexualitat com a orientació sexual, el context d'hipersexualització actual i el context polític. Una persona asexual crea la seva identitat personal per l'autoidentificació amb l'orientació sexual, però ho ha de fer dins un context social i cultural hipersexualitzat que exposa constantment als individus i els valida segons la pràctica sexual. L'altre factor determinant és el context polític en què viu la persona asexual.

Per tal de poder analitzar millor les violències i problemàtiques cap a les persones asexuals, aquest treball es centra en les persones de gènere femení. Les vivències i les experiències de les dones en un context androcèntric, on l'home generalment té el monopoli del poder i tot

està dissenyat per complaure els seus desitjos i necessitats, és sensiblement diferent i no es pot deslligar les violències patides per la condició de dona amb les pròpies de l'asexualitat.

El present treball es divideix en 3 grans blocs, el primer mostra l'estat de la qüestió de l'asexualitat, fa una aproximació a l'orientació sexual i exposa les principals característiques i problemàtiques. Per a la realització d'aquest bloc s'ha fet una anàlisi de la bibliografia existent sobre l'asexualitat, en llengua castellana però sobretot en llengua anglesa. La falta d'informació sobre l'asexualitat en llengua castellana és un reflex de la invisibilització d'aquesta orientació en els països castellanoparlants.

Per comprendre millor la realitat de les persones asexuals també s'han analitzat els resultats de l'enquesta anual que distribueix en línia l'associació internacional AVEN. Els últims resultats publicats i els que podem trobar en aquest treball són de l'any 2018. L'enquesta es basa en la resposta de 15,177 persones, 14,459 de les quals identificades com a asexuals. És imprescindible disposar de dades quantitatives sobre l'asexualitat per poder detectar les problemàtiques específiques que afecten la comunitat. Un dels inconvenients de l'enquesta d'AVEN i de totes les enquestes dirigides únicament a les persones asexuals és que per la falta d'informació sobre l'asexualitat, hi ha un nombre indeterminat de persones asexuals que no s'autoidentifiquen com a tal. En aquest sentit les xarxes socials han fet una gran tasca de divulgació de l'asexualitat i també representen un material molt valuós per a la realització del treball. La creació de comunitats en xarxes socials com Facebook i Tumblr han permès el contacte i l'intercanvi de vivències i opinions entre persones asexuals. La terminologia emprada en aquestes pàgines i fòrums és la que s'accepta com a vàlida entre la comunitat, ja que abans de la seva existència no hi havia un llenguatge específic que pogués descriure les peculiaritats d'aquesta orientació.

En el segon bloc s'analitza l'asexualitat com a problema polític dins d'un context hipersexualitzat, construït des dels poders neoliberals per a controlar la societat. Per analitzar la sexualitat com a idea i no com a unió física, s'ha consultat bibliografia de diverses autoritats com són Foucault, Bourdieu, Han i Illouz, entre d'altres. Totes elles aporten visions complementàries de la construcció política de la sexualitat.

El darrer bloc se centra en la identitat personal i col·lectiva i la intersecció entre l'asexualitat, els feminismes, la teoria queer i les dissidències sexuals. Aquest bloc igual que l'anterior s'ha articulats amb els pensaments presents a la bibliografia de Butler, Scherrer, Meyer i Fausto-Sterling entre d'altres.

4. Sobre l'asexualitat:

La definició de l'asexualitat és un dels primers problemes que apareixen, si es consulten diversos diccionaris en llengua catalana, es pot observar que la paraula asexualitat no hi té entrada, així com tampoc el terme asexual referit a l'orientació sexual, sí que es pot trobar fent referència a la reproducció sense acció sexual en les plantes i animals, i per exemple en el DIEC, en una segona definició de la mateixa entrada el trobem com a sinònim d'asexuat (mancat de sexe).

Per trobar una primera definició genèrica del terme com a orientació sexual s'ha de recórrer al TERMCAT, més concretament al Diccionari LGBT o al diccionari de Terminologia de la sexualitat i l'erotisme. En aquests diccionaris es diu de l'asexualitat que és la condició o qualitat d'asexual i asexual és una persona que no sent atracció sexual per ningú. (Breu, 2021, TERMCAT 2018)

El diccionari de sociologia del TERMCAT (2019-2020) que està en curs d'elaboració té una definició més acurada del terme asexual: *"Persona que no sent cap mena d'atracció sexual cap a altres persones i per a la qual el comportament sexual té poca importància"*, el que resulta més interessant d'aquest diccionari és la nota que acompanya la definició, *"Els asexuals Dins d'aquesta situació hi ha tot un contínuum de possibilitats que no indiquen necessàriament la no pràctica de sexe o no tenir libido o no sentir excitació. ????"*. Aquesta nota indica que s'està qüestionant i treballant per donar una definició que reflecteixi millor la realitat, ja que cada persona viu de forma diferent l'asexualitat.

En llengua castellana la situació és semblant al català, en el diccionari de la RAE (2020) la paraula asexualitat no està incorporada, sí que ho està, asexual amb la definició: *"Sin sexo,*

ambiguo, indeterminado" i "Dicho de la reproducción: Que se verifica sin intervención de gametos; como la gemación." Definicions emprades en biologia i no per referir-se a l'orientació sexual.

Diccionaris en llengua anglesa sí que incorporen l'asexualitat com a orientació sexual i la seva definició és més específica que els diccionaris terminològics LGTB i de la sexualitat. El diccionari Oxford (OED, 2021), diu de l'asexualitat: *"Originally Psychology and Psychoanalysis. The state or quality of having no sexual feelings or desires, or of being sexually attracted to no one"* i apareixen diverses entrades d'asexual, les que més relació tenen amb el tema tractat són: *"Without sexual feelings or desires; not sexually attracted to anyone"* i *"An asexual person; one who has no sexual feelings or desires, or who is not sexually attracted to anyone"*.

La no inclusió de la paraula asexualitat, com a orientació sexual, reflecteix l'hegemonia de l'al·lonormativitat. El fet de no trobar una entrada en els diccionaris genèrics en llengua catalana i castellana d'asexualitat i asexual com a orientació sexual és un reflex de la invisibilitat de les persones que s'identifiquen en l'espectre asexual dins de la societat. Fins i tot en el diccionari LGBT s'obvia la terminologia asexual, entrades com espectre asexual, entre d'altres, no hi són presents.

Dins de la literatura específica de l'asexualitat, aquesta es defineix com l'orientació sexual que es caracteritza per la falta d'atracció sexual cap a qualsevol persona o cosa. Hi ha persones que no viuen la seva identitat asexual com la falta d'atracció sexual sinó com la falta d'intenció de participar en comportaments sexuals. (Scherrer, 2008)

Les investigacions suggereixen que l'asexualitat es conceptualitza millor com a orientació sexual (Yule, Brotto i Gorzalka, 2015), tot i que a vegades també es classifica l'asexualitat com l'absència d'una orientació sexual tradicional, en la que l'individu mostraria poca o cap atracció sexual cap a homes o dones (Bogaert, 2004).

L'asexualitat com qualsevol orientació sexual, no és una elecció sinó un fet, en canvi practicar sexe sí que ho és. Una persona pot escollir com viure l'asexualitat i la seva orientació sexual, però no pot decidir ser-ho. Es pot ser asexual i practicar sexe per molts motius diferents, però no per això canvia l'orientació sexual de la persona. Cal tenir en compte que l'asexualitat i el celibat o l'abstinència són realitats completament diferenciades. Les persones que practiquen l'abstinència o el celibat, poden sentir atracció sexual, però lliurement decideixen no satisfer aquesta atracció per motius ideològics, socials o culturals.

Les persones que senten atracció sexual són les persones al·losexuals, tot i que seria un error plantejar l'atracció sexual com una dicotomia, entre ambdues realitats. Hi ha persones que senten atracció sexual, però de forma menys freqüent, amb una intensitat moderada o baixa i de menys duració i per donar cabuda a totes les realitats segons la freqüència i la intensitat de l'atracció sexual hi ha l'espectre asexual, ja que les seves experiències són més properes a la realitat asexual que a l'al·losexual. Dins de l'espectre asexual podem trobar els grisexuals i dins d'aquests, demisexuals, reciprosexuals, acoisexuals, fraisexuals, entre d'altres. La diferència entre ells resideix en l'especificitat que provoca l'atracció sexual. L'espectre asexual es caracteritza per l'heterogeneïtat de les persones que s'identifiquen amb ell, totes viuen de forma diferent la seva experiència i la falta d'atracció sexual pot derivar en infinitat d'opcions.

Fig. 1. Triangle AVEN. Font: http://es.asexuality.org/wiki/index.php?title=Triángulo_de_AVEN

Per representar l'espectre sexual, AVEN (Asexual Visibility and Education Network) utilitza un triangle invertit (fig. 1) , a la punta inferior i en color negre es representaria a les persones asexuals, la zona grisa a les persones d'espectre asexual (grisexuals) i a la part superior i de color blanc, a les persones al·losexuals (heterosexuals, bisexuals, homosexuals, pansexuals, etc.).

Diversos estudis han xifrat entre l'1% i el 5% la població adulta asexual. Per exemple, Bogaert (2004) ho situa entorn de l'1%, altres autors xifren en 0,4% la població que no ha experimentat mai atracció sexual (Aicken, Mercer & Cassell, 2013), un estudi que preguntava sobre l'atracció sexual a persones finlandeses mostrava que un 1,5% dels homes i un 3,3% de les dones declaraven l'absència d'atracció sexual en els últims dotze mesos (Höglund, Jern, Sandnabba i Santtila, 2014). Aquest darrer estudi difereix dels anteriors per la franja temporal, l'asexualitat no és temporal sinó de per vida segons la definició de Bogaert i no es pot determinar si els subjectes de l'estudi eren asexuals o la falta d'atracció responia a altres motius.

La diferenciació i els valors més elevats en dones, estaria d'acord amb les apreciacions de Bogaert (2004) que defensaria que l'asexualitat és més habitual en dones que en homes, però les dicotomies home-dona i femení-masculí no representarien la realitat de totalitat de la comunitat asexual, els resultats de l'enquesta (Weis et al., 2020) mostrarien que hi ha moltes persones que s'identifiquen com a queer o no binàries i aquestes opcions no es contemplen en els estudis anteriors.

Un altre factor important és l'edat de les persones asexuals, un altre estudi (GLAAD 2017), reflecteix que les persones joves s'identifiquen més amb l'asexualitat que les persones de més de 35 anys. A la franja d'edat entre els 18 i els 34 anys, un 4% de la població enquestada s'identificava amb l'asexualitat mentre que entre els 35 i els 71 anys el percentatge baixava fins a l'1%. És interessant aquesta dada, les persones joves han tingut més possibilitats d'accedir a la informació sobre l'asexualitat i les diferents orientacions i també són les que més s'identifiquen amb aquesta orientació. A l'enquesta d'AVEN un 83,9% de les persones enquestades es troba a la franja d'edat entre els 13 i els 30 anys, en aquest cas l'accés a les

plataformes d'internet és determinant, ja que l'enquesta s'ha distribuït només per xarxes socials, pàgines divulgatives sobre l'asexualitat i sobre LGTBIQA+. (Weis et al., 2020)

Les persones asexuals que s'autoidentifiquen amb aquesta orientació a través de la informació que han extret de pàgines d'internet com AVEN, utilitzen el llenguatge i les definicions que proposen aquestes entitats, ja que anteriorment no hi havia un llenguatge que permetés a les persones asexuals descriure's segons el sentiment que tenien de sí mateixes.

Les persones asexuals doncs, es basen en el llenguatge existent per a definir-se, també però en la seva situació social actual i en els significats socials i culturals associats a la identitat sexual, aquesta definició els permetrà situar-se en relació amb altres individus i institucions. Els individus asexuals, així com altres minories sexuals, comparteixen el sentit de la seva sexualitat com a quelcom biològic encara que les seves descripcions revelin també experiències profundament socials. (Scherrer, 2008)

L'asexualitat proposa una desconstrucció del sexe i de la seva pràctica, a l'abecedari sexual d'AVEN es diferencia entre l'atracció sexual, el desig sexual, el comportament sexual, la libido, l'excitació i la fantasia. Per a una persona asexual, tots els conceptes anteriors formen part d'un tot que és el sexe, però les persones asexuals poden tenir comportament sexual, desig, libido, excitació i/o fantasies que no van destinades a ningú ni busquen la pràctica sexual amb una altra persona..

En aquesta desconstrucció del sexe, també s'ha de tenir en compte la Teoria d'atraccions separades que es pot trobar a la pàgina web de l'Associació Catalana d'Asexuals (ACA) i que s'utilitza per explicar tots aquells vincles i atraccions que senten les persones d'espectre asexual i que són diferents de l'atracció sexual. Es diferencien cinc tipus d'atraccions: l'atracció sexual, romàntica, afectiva o platònica, estètica i sensual. Tot i aquesta proposta, no es poden descartar altres atraccions com l'intel·lectual.

A l'enquesta d'AVEN es fa referència a les diverses atraccions, els resultats a la pregunta sobre l'orientació romàntica de les persones enquestades està molt dividit, destaca el 32,1%,

de persones que es consideren aromàntiques, un 23,5% es considera panromàntic, un 22,7% biromàntic, un 17,4% heteroromàntic, un 14,9% demiromàntic i 12,4% grisromàntic.(Weis et al., 2020).

Seguint amb la teoria de les atraccions diferenciades, les persones asexuals manifesten sentir atracció estètica en un 69,6%, atracció platònica en un 67,7%, sensual en un 32,6% i la resta manifesten no tenir prou experiència per definir-se, no diferenciar entre les atraccions o no estar familiaritzat amb la terminologia (Weis et al., 2020).

Les persones asexuals han informat de diverses actituds respecte al sexe, des de la falta d'interès a la repugnància cap al mateix. Hi ha persones asexuals que consideren que el sexe és positiu i saludable, a vegades amb un interès intel·lectual i/o cultural, però no senten desig sexual ni busquen practicar sexe, d'altres presenten una actitud neutral davant el sexe, simplement no hi tenen gens d'interès i per últim hi ha asexuals que senten aversió cap al sexe i la seva pràctica es converteix en quelcom problemàtic (Carrigan, 2011). A l'enquesta d'AVEN es va preguntar sobre els sentiments envers el sexe en general, incloses les fantasies sexuals o els fetitxes, es va utilitzar una terminologia semblant a la proposada per Carrigan per descriure l'actitud pròpia sobre la participació personal en relacions sexuals, però les definicions d'aquesta terminologia són controvertides i per tant van optar per no posar la definició. L'enquesta va revelar que un 51,4% de les persones asexuals enquestades mostrava aversió cap al sexe, un 23,4% indiferent i només un 2,8% es mostrava favorable al sexe. (Weis et al., 2020)

Bogaert (2004) va informar que les persones asexuals van tenir menys parelles sexuals, a l'enquesta d'AVEN un 76,7% de les persones asexuals enquestades es troba actualment soltera, un 17,8% es troba en una relació significant (romàntica o no) i un 5,5% estan promeses o casades (Weis et al., 2020).

A la pràctica, la distinció de conceptes i d'atraccions porta a una millor comprensió de la realitat asexual. La falta d'atracció sexual a la qual ens hem referit a la definició, no comporta necessàriament la falta de comportament sexual de les persones asexuals cap a qualsevol dels

sexes (bogaert, 2004). El desig sexual de les persones asexuals no van dirigits cap a ningú, però sí que poden experimentar desig sexual solitari que portaria a l'acció sexual individual, en ser la masturbació una pràctica qualitativament diferent que el sexe en companyia no es poden observar patrons diferenciats entre individus asexuals i no asexuals (Yules, Brotto i Gorzalka, 2015). A l'enquesta anual de la comunitat asexual d'AVEN, es pot comprovar que un 80% de les persones asexuals practiquen la masturbació o ho han fet en diferents freqüències. Un 13,5% ho fa poques vegades a l'any, un 25,8% almenys una vegada al mes, un 25,8% almenys una vegada a la setmana i un 5% almenys una vegada al dia. Es va preguntar també per la intensitat de la libido en les persones asexuals, podien marcar entre 0 i 4, sent 0 gens i 4 molt fort. La majoria de persones asexuals se situen entre el 0 i el 2, un 22,8% diu que no sent libido, un 38,5% qualifica amb un 1 la intensitat de la seva libido i un 26,6% la qualifica amb un 2. Només un 12,2% la qualifica de forta o molt forta.

Pel que fa a les fantasies sexuals, aproximadament un 64% de les persones asexuals enquestades no n'ha tingut mai o actualment no en té. També es va preguntar sobre el nivell d'interès que els generava el kink (conjunt de pràctiques sexuals inusuals o no convencionals), el BDSM i les activitats fetitxistes, podien valorar entre 0 i 4, sent 0 gens i 4 molt fort, un 44,5% declarava no tenir gens d'interès en aquestes pràctiques, un 21,2% ho qualificava amb un 1, un 15,4% amb un 2, un 12,2 amb un 3 i un 6,7 es mostren molt interessats (Weis et al., 2020).

Jolene (2015) en un estudi qualitatiu va aprofundir sobre la construcció de relacions asexuals a través de la pràctica del BDSM i va arribar a la conclusió que, les pràctiques com el bondage, la disciplina, la dominació, la submissió, el sadisme i el masoquisme que convencionalment s'espera que impliquin desig i plaer sexual, proporcionen a les persones asexuals eines per establir límits no convencionals i reformular els guions dominants sobre com ha de manifestar-se i valorar-se el desig sexual.

4.1 Investigacions sobre l'asexualitat:

Alfred Kinsey, va ser l'autor, juntament amb els seus col·laboradors, del que es coneix com l'informe Kinsey sobre la conducta sexual dels homes (1948) i la conducta sexual de les dones (1953). L'informe s'ha d'entendre en un context de canvi d'actituds davant la sexualitat que van provocar als Estats Units les idees de Sigmund Freud que es va atrevir a parlar lliurement sobre els problemes sexuals per primera vegada. L'informe esdevé referent per l'amplitud de la mostra¹ i per l'interès dels investigadors per l'exactitud de les dades (Saavedra, 2006). L'informe va quantificar en una escala de 0 al 6 l'heterosexualitat i l'homosexualitat dels subjectes depenent dels seus contactes i experiències sexuals. En aquest estudi es va classificar com a X a la categoria que no respon eròticament a cap estímul ni heterosexual ni homosexual. Kinsey no va seguir les investigacions sobre aquesta categoria.

L'any 1977 Myra T. Johnson va publicar un *paper* amb el títol *Asexual and Autoerotic Women: Two Invisible Groups* originalment dins el llibre *The Sexually Oppressed*. El *paper* diferenciava a les dones que no tenien desig sexual que les denominava com a asexuals i a les que sí en tenien però no el volien satisfer com a autoeròtiques. En aquest llibre planteja la tesi que les persones asexuals estan oprimides per la invisibilitat i el consens social de la seva inexistència. Defensa que l'opressió no només és a gran escala sinó que també ho són les subtils actituds causades pels prejudicis. Reconeix que tant homes com dones asexuals estan oprimits, però se centra sobretot en com la dona asexual és oprimida per la forma en la qual la societat dicta els rols "naturals i adequats" per a les dones. Johnson (1977) diu que s'entén l'asexualitat de dues formes, com a devoció religiosa o com a problema psicològic, des de la primera se les pressiona perquè tinguin una major devoció per restringir el seu comportament i des de la segona es considera normalment com a problema psicològic que ha de ser curat.

Nurius (1983) va ser la primera en estudiar la relació entre orientació sexual i salut mental. A l'estudi va equiparar l'asexualitat a les altres orientacions sexuals, va distingir entre

¹ L'informe Kinsey va incloure històries de 6.300 homes i 5.940 dones. Es van fer entrevistes qualitatives a tots els subjectes d'estudi que van participar de forma voluntària on havien de contestar entre 300 i 521 preguntes que variaven segons la posició social del subjete, l'edat i el nivell educatiu.

heterosexuals, homosexuals, bisexuals i asexuals. En la seva investigació, Nurius va concloure que les dones asexuals tenien baixa autoestima i tendien a deprimir-se amb més freqüència que els individus d'altres orientacions. (Conde, 2015)

Rothblum i Brehony (1993) exploren el concepte d'asexualitat en les relacions lèsbiques i qüestionen el sexe com a element central de les parelles. Les autores aborden la construcció de la sexualitat i la identitat sexual a partir de l'experiència de l'anàlisi d'històries lèsbiques profundament romàntiques però no sexuals.

Un esdeveniment assenyalat dins de la comunitat asexual és la creació l'any 2001 de la xarxa per a la visibilització i l'educació de la sexualitat (AVEN) en mans de l'activista David Jay. La democratització d'internet ha facilitat l'obertura del debat sobre l'asexualitat, s'havia detectat l'asexualitat humana en estudis previs, però no s'aprofundeix en la qüestió fins a la creació de la comunitat asexual en línia. Els objectius principals d'AVEN són: crear acceptació social cap a l'asexualitat i la discussió sobre l'asexualitat per a facilitar el creixement de la comunitat asexual en línia. Amb el canvi de mil·lenni i l'aparició de buscadors d'internet, les persones asexuals van disposar d'una eina per a poder posar en comú la seva experiència i així es va començar a crear una identitat col·lectiva asexual que Jay va recollir sota el paraigua d'AVEN. (Jay, 2003)

El punt de partida de les investigacions actuals sobre l'asexualitat el marca Bogaert (2004) amb els resultats de l'enquesta realitzada a divuit mil residents del Regne Unit on es va evidenciar que aproximadament l'1% de les persones enquestades es definia com a asexual. Això significaria que 70 milions de persones al món són asexuals, però és possible que aquesta dada sigui molt més alta (Mora i Mora, 2020). L'enquesta va ser promoguda per la necessitat d'informació sexual de la població general arran de l'epidèmia de SIDA, però contenia informació específica sobre asexualitat que va proporcionar dades rellevants per la investigació. Una de les conclusions a les quals arriba Bogaert és que l'asexualitat és una categoria útil per a la identificació sexual i això ajuda a obrir el debat sobre les patologies que anteriorment s'havien associat a la falta d'atracció o desig sexual. Bogaert també va obrir la porta a la investigació sobre l'asexualitat tant des de la perspectiva biològica com psicosocial.

Prause i Graham (2007) fan el primer estudi que investiga les característiques dels individus que s'autoidentifiquen com a asexuals, això els porta a plantejar-se qüestions sobre la sexualitat i també sobre quin és el funcionament sexual que es podria considerar "normal". Argumenten que és poc probable que es pugui explicar l'asexualitat només amb mecanismes fisiològics, però les bases biològiques poden oferir legitimitat i un marc conceptual a les persones asexuals per a validar la seva identitat.

Brotto i Yule (2011) van mesurar la resposta als estímuls sexuals subjectius en dones asexuals i no asexuals, ho van fer en sis subescales: Desig, excitació, lubricació, satisfacció a l'orgasme i dolor. Van concloure que el desig sexual en les dones asexuals era significativament més baix en comparació amb els altres grups. Els resultats donarien suport a l'argument que l'asexualitat ha de definir-se més per la falta d'atracció que pel desig o l'excitació. (Bulmer i Izuma, 2017).

Una de les limitacions que presentaven les investigacions sobre l'asexualitat era la de trobar subjectes no autoidentificats com a asexuals a través de pàgines de divulgació com AVEN, Yule, Brotto i Gorzalka (2015) van desenvolupar un qüestionari sobre l'asexualitat² on assignaven una puntuació de tall a partir de la qual es podia identificar el subjecte com a asexual de forma objectiva independentment de si s'autoidentificava com a asexual o no. Aquest qüestionari va demostrar identificar al 93% de les persones asexuals autoidentificades prèviament.

Previ a la realització de l'estudi de Yule, Brotto i Gorzalka (2015) s'havia especulat que els individus asexuals no experimentaven atracció sexual a conseqüència d'un trauma infantil o abús sexual. Un dels resultats de l'AIS-12 va posar en evidència amb les puntuacions del qüestionari de trauma infantil que no estan relacionades les experiències de trauma amb l'asexualitat.

² The Asexuality Identification Scale o AIS-12 va ser testat sobre 165 persones que s'autoidentificaven com a asexuals i 752 persones al·losexuals. Es va comprovar que amb una puntuació 40/60 es podia identificar el 93% dels subjectes autoidentificats com a asexuals i que el 95% dels participants al·losexuals van treure una puntuació inferior a 40.

4.2 Violències:

La forma de conceptualitzar l'asexualitat té profundes implicacions clíniques, acadèmiques i socioculturals (Yule, Brotto i Gorzalka, 2015). Els prejudicis que es tenen sobre aquesta orientació sexual i l'ús d'un llenguatge que reforça aquests prejudicis, provoquen violències cap a les persones asexuals per la invalidació i la invisibilització de la seva identitat. Un exemple d'aquesta violència és la forma en què es mostra l'asexualitat en els mitjans de comunicació. En les entrevistes quan es parla d'asexualitat és habitual portar a un psicòleg, metge o professional de la salut, el poder simbòlic de la presència de personal mèdic, reforça el missatge de l'asexualitat com a trastorn que es pot tractar.

Altres prejudicis i estereotips associen l'asexualitat amb el gènere femení, amb persones que tenen por de mantenir relacions sexuals, persones religioses, amb diversitat funcional o neuroatípiques, víctimes de traumes, practicants del celibat, etc. (Yule, Brotto i Gorzalka, 2015). És possible que persones asexuals compleixin amb algunes d'aquestes condicions, però cap d'aquestes condicions genera l'asexualitat ni és imprescindible. Una persona asexual pot identificar-se amb el gènere femení, això no vol dir que per ser del gènere femení esdevingui asexual, poden coincidir diverses condicions en una persona, però unes no són conseqüències de les altres. Les dones asexuals també són invalidades per la seva condició de dona, situacions que es generen per l'asexualitat són interpretades com a sexisme, mentre que en el cas dels homes es validen més les experiències viscudes per la seva orientació sexual.

Algunes de les violències exercides cap a les persones asexuals poden ser físiques, sexuals, psicològiques, institucionals, mèdiques, etc. Pel que fa a la violència sexual, a l'enquesta d'AVEN, respondre a les preguntes sobre les històries sexuals era opcional i només un 17,4% van decidir fer-ho. Per analitzar millor la realitat de les violències exercides cap a les persones asexuals, es demanava que les persones s'autoidentifiquessin en un subgrup si pertanyien a minories racialitzades, eren transgènere o no binàries i així poder fer una anàlisi interseccional de les diferents realitats.

L'any 2017 es van fer preguntes generals sobre la violència sexual i un 47,5% de les respostes indicaven que eren víctimes de violència sexual, l'any 2018 es va modificar l'enquesta i es van fer preguntes sobre violències específiques, més descriptives perquè les persones poguessin identificar la seva experiència amb aquesta terminologia, variant només la forma de preguntar, les dades canvien completament. Un 79,5% de les persones afirmen ser víctimes de qualsevol tipologia de violència sexual. Aquesta dada augmenta fins al 82,1% en les persones que s'autoidentifiquen com a minories racialitzades. El 71,8%, de mitjana, va declarar ser víctima de violència sexual sense contacte físic, un 57,7% amb contacte físic, un 52,7% de contacte sexual no buscat, un 20,5% de violació i un 24,3% de coacció sexual. (Weis et al., 2020)

Segons Hermosa i Polo (2018) l'estructura patriarcal de la societat propiciaria que les dones heterosexuales s'erotitzin i construeixin els seus desitjos des de la infància a partir de la mirada del desig masculí i les dones que per la seva orientació sexual són alienes a la mirada masculina com les dones asexuals o lesbianes, són castigades socialment, aquest càstig pot anar des de la violència simbòlica a les "violacions correctives". La masculinitat patriarcal no pot concebre no ser benvinguda i assumeixen que les dones tot i manifestar no desitjar-la, en el fons ho fan. Per les autores si es segueix aquesta lògica patriarcal, les violacions no existirien.

Aquestes estructures de poder heteropatriarcal generen individus que assumeixen un rol de dominació i abusen d'aquest poder perpetrant abusos i violacions. El 28,7% de les persones enquestades van declarar haver experimentat relacions sexuals forçades o coaccionades amb sexe vaginal, oral o anal. Les minories racials són més propenses a patir aquestes violències que les persones de la raça dominant. Un dels problemes als quals s'enfronten les persones asexuals és que tot i no sentir atracció sexual, les altres persones sí que la poden sentir cap a elles. Un 40% de les persones enquestades han experimentat petons, carícies i/o tocaments no consentits. A causa d'haver experimentat violència sexual, aproximadament tres quartes parts de les persones enquestades van dir que tenien records angoixants de l'esdeveniment o que recordaven l'esdeveniment tot i que no volien, tenien somnis angoixants sobre l'esdeveniment o sentien que revivien l'esdeveniment o que tornava a passar. Tot i ser

síntomes clars de trastorn per estrès posttraumàtic, només un 9,5% dels casos van ser diagnosticats (Weis et al., 2020).

Les persones asexuals que van tenir sexe consentit van ser un 32,9%, en van tenir la primera vegada aproximadament als 18 anys. Entre les persones asexuals que havien tingut relacions sexuals consensuades, gairebé dos terços van informar que havien tingut una experiència negativa. Van preguntar a les persones enquestades que tenien experiències negatives amb relacions sexuals consensuades quines van ser les motivacions per participar-hi. Només l'11,3% de les persones enquestades van tenir relacions sexuals perquè se sentien atretes sexualment per l'altra persona. Moltes de les motivacions estaven relacionades amb l'altra persona o persones implicades: la majoria van indicar que volien complaure a les seves parelles. Altres motivacions eren més personals, tenir curiositat, voler provar el sexe, utilitzar-lo com una forma d'encaixar socialment o com una manera d'autolesionar-se (Weis et al., 2020). Tot i que el sexe va ser consentit les motivacions per a practicar-lo van ser majoritàriament per complaure les expectatives de la parella o de la societat. Les persones asexuals es poden veure pressionades o forçades a mantenir relacions sexuals per a no ser repudiades o marginades pel seu entorn.

La violència del no reconeixement porta a la frustració i al rebuig social i personal de les persones que no viuen el sexe de forma normativa en un entorn hipersexualitzat. La invisibilitat de l'asexualitat és violència en el sentit que les persones asexuals es veuen persuadides i pressionades socialment per satisfer les exigències d'un entorn hipersexualitat que afecta tots els àmbits de la vida. Es priva així, de llibertat d'elecció en aquest camp per la por a quedar exclosos de la societat. En no sentir atracció física, desenvolupen sentiments de frustració i rebuig cap a la pròpia persona. Dit en unes altres paraules, si l'asexualitat no és reconeguda i acceptada, una persona asexual es veu pressionada a acceptar els tempos que marca la societat respecte al sexe i es veuen frustrats per no complir-los o bé per complir-los i no sentir el que haurien.

La pressió que s'exerceix sobre les persones asexuals per a mantenir relacions és una de les formes de violència psicològica a què s'enfronten constantment. Les persones asexuals han

de justificar la seva orientació de forma reiterada, així i tot, escolten comentaris com que alguna cosa està malament en elles, que són asexuals perquè no han trobat la persona adequada, que estan soles perquè ningú vol estar amb elles, etc. A més de ser interrogades sobre aspectes íntims relacionats amb la sexualitat.

A l'enquesta d'AVEN també es recullen preguntes sobre les experiències negatives basades en la identitat sexual i romàntica, gairebé la meitat de les persones enquestades van experimentar preguntes personals inadequades, i suggeriments per corregir o curar la seva orientació. Principalment hi ha tres tipologies d'assetjament: en línia, verbals i d'exclusió en activitats socials. L'impacte més gran per la discriminació per motius d'orientació sexual o romàntica és en la salut mental i emocional seguit de la vida social. (Weis et al., 2020)

En l'àmbit sanitari també s'han informat sobre violències, sobretot vinculades al no reconeixement i a la patologització de l'asexualitat. A l'enquesta d'AVEN es preguntava sobre l'atenció ginecològica, era una pregunta opcional que va tenir un nivell baix de respostes però serveixen per tenir una aproximació a la realitat. Dues tercers parts de les persones, que van respondre les preguntes, afirmen no haver tingut cap examen cervical en els darrers tres anys. En la següent pregunta s'aprofundia en el motiu pel qual no s'havia fet aquesta prova, un 51,9% mai ho havia parlat amb cap professional mèdic, un 14,4% afirmava ser per l'edat, un 17,8% perquè no eren actives sexualment i a un 21,9% els han comentat que actualment en necessiten una (Weis et al., 2020). Un dels principals problemes en l'atenció ginecològica és que es marca l'inici de les revisions a partir de la primera experiència sexual. Si tal com hem vist, hi ha persones asexuals que no han mantingut mai relacions sexuals, aquestes no són incorporades dins del sistema de visites periòdiques de diagnosi precoç i preventives.

La violència institucional generalment ve en forma de no reconeixement, a part de la invalidació i la invisibilització, també hi ha el fet de negar aquesta violència i invisibilització, això fa que no es prenguin mesures per a revertir la situació i es generin conseqüències en la salut física i mental de les persones asexuals.

4.3 Salut física i mental de les persones asexuals

Els processos d'estrès de les minories estan relacionats amb problemes de salut mental, símptomes depressius, consum de substàncies i ideació suïcida (Meyer, 1995). També s'ha de tenir en compte que la invisibilització de l'asexualitat provoca que individus asexuals que no han descobert l'asexualitat estiguin més aïllats, angoixats o confosos que les persones que pertanyen a la comunitat asexual (Brotto & Yule, 2009). Les dades següents les han respost persones autoidentificades com a asexuals i amb coneixement de les comunitats asexuals, en aquest cas es podria pensar que les dades augmentarien en les persones no autoidentificades amb aquesta orientació sexual.

Gairebé la meitat de les persones enquestades es van considerar a si mateixes maltes mentals, un 41,8% s'hi va considerar, un 20,7% no n'estava segur i només un 37,6% va respondre negativament a la pregunta. La prevalença de malalties mentals entre les persones enquestades va ser superior a la que es va trobar en mostres de la població general; per exemple, the National Institute of Mental Health (NIMH, 2019) dels Estats Units, va informar que el 18,9% dels adults tenen alguna malaltia mental, en comparació amb el 41,8% de les persones enquestades. Els resultats de l'enquesta s'ajusten més a les taxes d'adolescents, citades per la NIMH, del the National Comorbidity Survey Adolescent Supplement (NCS-A), que va informar que el 49,5% dels adolescents de 13 a 18 anys tenien algun trastorn mental (Merikangas et al, 2010). En aquest sentit s'ha de tenir en compte que la població que ha respost a l'enquesta és molt jove i això podria ser un factor determinant en les dades, però és alarmant sobretot perquè un 62,5% de les persones enquestades van pensar seriosament en el suïcidi en algun moment de la seva vida, un 31,1% va fer plans per suïcidar-se i un 14,6% ho va intentar. (Weis et al., 2020)

El trastorn depressiu va ser diagnosticat a més d'un terç de les persones enquestades, una cinquena part s'haurien autodiagnosticat i un 15% més, no estan segures. Aquestes dades segons l'informe de l'enquesta, suggereixen que les taxes de depressió de les persones

asexuals són molt més altes que les de la població general dels Estats Units³. Els percentatges sobre trastorns d'ansietat són molt similars als del trastorn depressiu, una altra vegada, molt més alts que en la població general⁴ (Weis et al., 2020).

En els resultats de l'estudi sobre la salut mental i el funcionament interpersonal en homes i dones autoidentificats com a asexuals revelen que tant els homes com les dones asexuals eren significativament més propensos a tenir trastorns d'ansietat que les dones heterosexuales, però no presentaven diferències significatives amb les dones no heterosexuales (Yule, Brotto i Gorzalka, 2013). Ilan Meyer va estudiar aquest fenomen en persones LGB i va determinar que les persones que pertanyen a una orientació sexual minoritària, pateixen l'estrès de les minories, un trastorn provocat per l'estigma, els prejudicis i la discriminació en un entorn social hostil i estressant que deriva en problemes de salut mental. Aquest model descriu els processos d'estrès causats per l'experimentació de prejudicis, les expectatives de rebuig, l'ocultació i l'homofòbia interioritzada. L'homosexualitat no és un trastorn mental, però sí que les persones homosexuals tenen més possibilitats de patir trastorns mentals per l'estrès social. En desenvolupar el concepte d'estrès de les minories, els investigadors han assumit que és únic, addicional als estressos generals que experimenten totes les persones i per tant, les persones estigmatitzades necessiten un esforç d'adaptació. Crònic, ja que l'estrès de les minories està relacionat amb les estructures socials i culturals estables subjacents i també de base social, prové de processos, institucions i estructures socials més enllà de l'individu i de les característiques biològiques, genètiques o no socials de la persona o del grup. (Meyer, 2003).

Un percentatge molt reduït dels casos va ser diagnosticat com a Trastorn de l'Interès Sexual Femení o Trastorn Sexual Hipoactiu en homes, hi ha persones asexuals que poden patir aquests desordres, però és habitual que es diagnostiqui erròniament amb aquests trastorns

³ Les dades es comapren amb Harvard Medical School (2007) que va informar que el 16.9% de les persones adultes d'Estats Units havia patit trastorn depressiu en algun moment de la seva vida. Tot i que les dades corresponen al 2007, Brody, Pratt i Hughes (2018) van descobrir que les taxes de depressió entre adults als Estats Units en dos estudis que van incloure el període 2007-2008 i el 2013-2016 eren similars, suggerint que no hi va haver un canvi important en la quantitat dels nord-americans que experimenten depressió durant aquest període de temps.

⁴ Segons l'informe de l'enquesta el 31,2% d'adults nord-americans han experimentat algun trastorn d'ansietat durant la seva vida (Harvard Medical School, 2007)

mèdics o que es patològitzin l'asexualitat, un dels requisits de la diagnòsi dels trastorns és que la persona experimenti com a angoixant el baix desig sexual (Weis et al., 2020). El que sí que és angoixant, és que altres persones patològitzin la pròpia identitat asexual com a trastorn sexual (Brotto, 2009).

La Falta de desig no és necessàriament un trastorn, tant les persones al·losexuals com les persones asexuals poden ser felices independentment de la quantitat de contactes sexuals que s'hagin tingut (Bogaert, 2004). L'orientació sexual per sí mateixa no constitueix una patologia ni un trastorn, és el context sociocultural el que fa augmentar les dades de malalties mentals.

L'any 2013 es va publicar el DSM-5, per primera vegada i a petició del *Grupo Laboral AVEN* DSM s'incorpora l'asexualitat com a orientació sexual (Kinsman, 2014). El Trastorn de l'Interès /excitació Sexual Femení o el Trastorn del Desig Sexual Hipoactiu en homes, només es poden diagnosticar en cas que generin en la persona un estrès significatiu i no s'autoidentifiquin com a asexuals. El redactat del DSM-5 diu: *“Si una ausencia de deseo sexual de por vida se explica mejor por una identificación como “asexual” que la propia mujer hace de sí misma, no se diagnosticaría un trastorno del interés/excitación sexual femenino.”* (APA 2013, P.434) i *“Si el deseo reducido en un varyn se explica por la identificaciyn como “asexual” que el propio hombre hace de su mismo, no se diagnosticarha el trastorno de deseo sexual hipoactivo en el varyn.”* (APA 2013, P.443).

Tot i que és un avanç, hi ha veus crítiques amb la publicació al DSM-5, representa una millora en la descripció que permet diagnosticar amb més precisió el Trastorn de l'Interès Sexual Femení i el Trastorn Sexual Hipoactiu, però des de la comunitat asexual es critica la necessitat d'autoidentificació com a asexual perquè és poc probable que la persona conegui aquesta orientació per la poca visibilitat que té i el desconeixement sumat a la pressió social pot portar a un malestar clínicament significatiu. També es assenyala que la paraula asexual està entre cometes i que això pot comportar una deslegitimació involuntària d'aquesta orientació i a més deixa fora a totes les persones d'espectre asexual. El fet que només es validi l'opció de l'asexualitat quan és de per vida, fa que encara es pugui diagnosticar el TIESF si en algun moment la dona ha mostrat interès per mantenir relacions sexuals. El

redactat és binari i només contempla la divisió d'home i dona cisgènere, per últim, també es critica que només apareix la menció a l'aseexualitat en la versió completa del DSM-5 que són més de mil pàgines i no en la Guia de Consulta dels Criteris Diagnòstics que és més lleugera i accessible que la completa. (Chrysocolla Town, 2017).

5. L'aseexualitat com a problema polític:

Els científics socials conceptualitzen, de forma comuna, les tres dimensions de l'orientació sexual: comportament, desig i identificació. A l'apartat anterior sobre l'estat de la qüestió de l'aseexualitat s'ha centrat principalment en el comportament i el desig sexual i en els apartats següents tractarem la identificació. El comportament i el desig són personals i per tant patologitzables, mentre que la identificació té implicacions socioculturals i polítiques en el seu desenvolupament.

D'entrada la sexualitat podria semblar un assumpte privat sense implicacions polítiques, però la mera existència de sexualitats dissidents amb l'heterosexualitat normativa té conseqüències en un sistema polític androcèntric on el sexe representa un element de quantificació i qualificació personals. L'aseexualitat qüestiona els discursos sexe centristes únicament amb la seva existència, la realitat asexual no existeix per a canviar el sistema sinó que és el sistema que ha de canviar per recollir la realitat asexual.

La sexualitat sempre ha estat vinculada als centres de poder i a les institucions que regulen el comportament social, com els estats o les religions, a través de pràctiques institucionalitzades en els àmbits dels quals són gestors han controlat els discursos sobre la sexualitat. A través de polítiques sobre les institucions públiques com l'educació o la sanitat han modelat una sexualitat beneficiosa pel sistema.

En aquest context recentment han aparegut moviments socials que reclamen la inclusió de la diversitat sexual i de gènere en les polítiques públiques. Els feminismes i la teoria queer en són dos exemples d'aquests moviments que reivindiquen la inclusió de les diverses realitats sexuals i de gènere en els discursos i en les polítiques per garantir la igualtat entre totes les

persones i acabar amb les jerarquies internes de la societat. L'asexualitat es nodreix de la interseccionalitat amb aquests discursos per a reivindicar-se com a orientació sexual i visibilitzar la seva realitat.

Dins de la sexualitat també existeix una política interna amb desigualtats i formes d'opressió específica. Igual que en altres aspectes de la conducta humana, les formes institucionals de la sexualitat són productes de l'activitat humana i estan impregnades de conflictes d'interès i maniobres polítiques deliberades i inconscients. Rubin (1984) diu que en aquest sentit el sexe sempre és polític, però amb tendències més o menys obertament polititzades segons el període històric. La politització de la sexualitat pot portar a crear campanyes de reeducació moralitzants sobre la pràctica sexual i utilitzar mecanismes de repressió en àmbits com l'educació, la medicina i la justícia.

Es poden distingir dues tipologies de discriminacions, les individuals que es basen en les experiències personals de discriminació i les estructurals que es refereixen a les pràctiques institucionals que actuen en perjudici dels grups minoritaris encara que no hi hagi prejudicis o discriminació individual (Link y Phelan, 2001). Les discriminacions i les violències que són els principals factors d'estrès de les poblacions LGTBIQA+ sovint queden impunes tot i que hi ha mecanismes formals com les lleis de discriminació positiva, també hi ha lleis i mecanismes més informals que discriminen les minories (Meyer, 2003). Les lleis de discriminació positiva o de protecció de les minories intenten atacar la problemàtica sobretot de les violències físiques, però no es complementen prou accions preventives de conscienciació.

La invisibilització i la falta de reconeixement de l'asexualitat és un escull per a la inclusió en grups d'acció política basats en la sexualitat. Scherrer (2008) diu que l'asexualitat ha passat desapercibuda per les institucions legals perquè l'asexualitat va lligada a una falta de comportament i de desig i això suposa una clara diferència amb les experiències d'altres sexualitats marginades. Bogaert (2004) ja havia especulat prèviament sobre el motiu de l'exclusió de l'asexualitat en els debats sobre diversitat sexual i argumentava que les seves inclinacions no portaven a activitats sociosexuals que possessin en evidència les seves

activitats, ja que la falta d'activitat sexual no està subjecte a l'escrutini públic, tampoc s'ha il·legalitzat en cap període històric ni suposa un comportament moralment reprobable. Això no és incompatible amb la pressió de l'àmbit privat per assumir els rols sexuals i reproductius tradicionals.

5.1 Poder i sexe: La construcció del context sociocultural hipersexualitzat

Hi ha dues teories principals sobre la sexualitat, la primera és la teoria essencialista que defensa que el sexe és inherent a la condició humana, eternament immutable, asocial i transhistòric, existeix amb anterioritat a la vida social i dóna forma a les institucions. La medicina, la psicologia i la psiquiatria han estudiat la sexualitat des d'aquest punt de vista, obviant així els determinants socials (Rubin, 1984). La segona teoria és la constructivista que defensa que la sexualitat és una construcció humana. La teoria essencialista analitza el sexe com a un tot mentre que la teoria constructivista separa el sexe de la idea del sexe o la sexualitat construïda socialment. Segons Scherrer (2008) en la presència o absència de desig sexual, les persones asexuals utilitzarien una visió més essencialista en les seves descripcions. És a dir, que les persones asexuals defensen que la seva falta de desig sexual és definit per causes naturals i essencials, tanmateix que la falta de desig estigui determinada biològicament no vol dir que la identitat asexual de la persona sigui també essencial.

Els estudis interdisciplinaris sobre homosexualitat s'interessen per la sexualitat com a base de la vida comunitària i política. Amb Durkheim les formes de classificació deixen de ser universals per ser formes socials relatives a un grup en particular i socialment determinades amb un acord entre subjectivitats estructurants (Bourdieu, 2000), per tant són classificacions construïdes. El neoliberalisme aplica estratègies, sobretot comunicatives, que ofereixen "llibertat" als subjectes per a construir-se a sí mateixos, aquesta llibertat per a construir-se és només una altra forma de coacció interna i externa, acceptada pels individus perquè es presenta com una oportunitat de prosperar en una escala de valors materials.

El neoliberalisme és, segons Harvey (2007), *“una teoria de pràctiques político-econòmiques que afirma que la mejor manera de promover el bienestar del ser humano, consiste en no restringir el libre desarrollo de las capacidades y de las libertades empresariales del individuo, dentro de un marco institucional caracterizado por derechos de propiedad privada, fuertes mercados libres y libertad de comercio.”* El paper de l'estat es redueix a crear i preservar el marc institucional pel desenvolupament d'aquestes pràctiques, assegurar els drets de la propietat privada i el correcte funcionament dels mercats. El procés de neoliberalització ha comportat una desconstrucció dels marcs i dels poders institucionals previs no només pel que fa a l'economia sinó també en les relacions socials, formes de vida, activitats de reproducció i hàbits del cor en tant que valora l'intercanvi de mercat com una *“ètica en sí misma, capaz de actuar como un guía para toda la acción humana y sustituir todas las creencias éticas anteriormente mantenidas”* (Treanor, 2005 citat per Harvey, 2007).

A diferència del liberalisme, el neoliberalisme no es limita a l'esfera econòmica i promulga a través de la llei i la política social un model de ciutadà que actua com a actor econòmic racional en totes les esferes de la vida. En la creació de l'ideal de ciutadà també trobem la imposició de la concepció dels ciutadans com a empresaris i consumidors individuals amb una moral lligada a la seva capacitat de cuidar-se a sí mateix. (Foucault, 2007 i Brown, 2006)

Per tal de poder aplicar aquesta ètica, el neoliberalisme ha d'utilitzar tecnologies per a crear i controlar la informació i es serveix de grans bases de dades per guiar la presa de decisions en el mercat global. Aquest context global i els curts terminis dels contractes mercantils afavoreixen el sistema. El contracte temporal substitueix a les institucions permanents en tots els àmbits també en les relacions personals, familiars i el sexe (Harvey, 2007).

La globalització és necessària per al neoliberalisme i internet ha suposat una gran eina de control perquè es poden personalitzar els missatges gràcies a la informació i les interaccions que els individus tenen a la xarxa. Aquesta eina ha suposat també una oportunitat per diversos grups minoritaris per articular el seu discurs i intercanviar opinions amb la resta de persones amb característiques comunes. L'articulació de grups representa una amenaça pel neoliberalisme, però només en la mesura que aquests puguin esdevenir poderosos. En el cas de l'asexualitat, la comunitat s'articula a través de les xarxes, no es veu com una amenaça per

ser un grup poc nombrós en un context hipersexualitzat on el discurs de la sexualitat està molt interioritzat, fins i tot en les pròpies persones asexuals. Com que la identitat asexual no és una greu amenaça pel neoliberalisme, no és atacada directament però sí ignorada i invisibilitzada.

Si la sexualitat tal com diu Foucault (1998) està del costat de la norma, del sentit de la vida, de les disciplines i les regulacions, les persones asexuals no estan en contra la norma sinó que estan fora d'ella, estan mancades de sentit a les seves vides i viuen al marge de les regulacions. Com es pot fer entrar dins la norma a les persones que no senten atracció sexual i/o baix desig sexual? S'obliga les persones a reprimir el que senten i a actuar de forma sexual normativa, se'ls obliga a no qüestionar el sistema perquè són elles les que seran jutjades i patologitzades, mèdicament i socialment invalidades per a ser persones.

El poder simbòlic segon Bourdieu (2000) és un poder de construcció de la realitat. Els símbols són instruments d'integració social, en ser eines de coneixement i comunicació possibiliten el consens sobre el món social i contribueixen a la reproducció de l'ordre social. La força del poder simbòlic resideix en la comunicació i depèn en la seva forma i contingut del poder material o simbòlic acumulat pels agents o institucions. Els sistemes simbòlics compleixen la missió d'imposar la legitimitat i la dominació d'una classe sobre una altra, això ho denomina violència simbòlica i contribueix a domesticar els dominats. Les classes dominants pretenen imposar la legitimitat de la seva dominació per la seva pròpia producció simbòlica o a través de les ideologies conservadores. El poder simbòlic té la capacitat de fer creure, de confirmar i de transformar la visió del món i per tant del món, aconsegueix el mateix resultat sense utilitzar la força física ni l'econòmica. Aquest poder està fundat sobre el desconeixement i per poder-hi lluitar s'ha de prendre consciència de la veritat objectiva i aniquilar la creença construïda neutralitzant així el poder de mobilització de la classe dominant.

El poder simbòlic que proposa Bourdieu és el mecanisme pel qual s'imposa a la societat la idea de sexualitat, les persones que estan dins el sistema simbòlic no són conscients que un poder els hi està imposant la forma de viure i de pensar sobre un determinat tema. Foucault (1998) diu que *“Al crear ese elemento imaginario que es “el sexo”, el dispositivo de sexualidad suscitó uno de sus más esenciales principios internos de funcionamiento: el deseo*

del sexo —deseo de tenerlo, deseo de acceder a él, de descubrirlo, de liberarlo, de articularlo como discurso, de formularlo como verdad. Constituyó al "sexo" mismo como deseable. Y esa deseabilidad del sexo nos fija a cada uno de nosotros a la orden de conocerlo, de sacar a la luz su ley y su poder; esa deseabilidad nos hace creer que afirmamos contra todo poder los derechos de nuestro sexo, cuando que en realidad nos ata al dispositivo de sexualidad que ha hecho subir desde el fondo de nosotros mismos, como un espejismo en el que creemos reconocernos, el brillo negro del sexo.” (p.191).

La ironia del sistema sexual és que han fet creure que la sexualitat és una alliberació de l'individu (Foucault, 1998). Assenyalar la llibertat sexual com a transgressora porta a un argument defectuós perquè el discurs de la llibertat sexual s'ha convertit en part dels mateixos sistemes contra els quals la societat es va voler revelar. (Illouz i Kaplan, 2020)

La retòrica s'utilitza per a persuadir i convèncer sense la necessitat d'entrar en conflicte amb les masses. El neoliberalisme és una realitat política que utilitza la propaganda per a persuadir a la població perquè se sotmeti a les lleis del mercat. Els canvis en la població venen, no per imposició sinó pels missatges constants i repetitius en tots els àmbits de la vida de les persones. El més gran èxit d'aquesta ideologia és la il·lusió de les persones que creuen que estan prenent una decisió conscient i raonada quan en realitat estan sent modelats per a ser els ciutadans que el poder necessita.

El poder neoliberal és permissiu i s'ofereix com a llibertat, brilla per la seva positivitat *“la técnica de poder propia del neoliberalismo adquiere una forma sutil, flexible, inteligente y escapa a toda visibilidad. El sujeto sometido no es siquiera consciente de su sometimiento. El entramado de dominación le queda totalmente oculto. De ahí que se presuma libre.”* (Han, 2014)

El poder neoliberal tal com apunta Han és un poder que no és disciplinari ni prohibeix, no s'enfronta a la voluntat dels individus sinó que la dirigeix a favor seu. És un poder que no es veu, que queda ocult i des de l'ombra sedueix i genera dependència. Per Han el

neoliberalisme és el "capitalismo del me gusta" que es diferencia del capitalisme del s. XIX per les coaccions i accions disciplinàries que es portaven a terme.

Per a Leo Strauss (2009), la majoria de persones és incapaç de pensar per sí mateixes fora del marc de referència que els han marcat, d'aquesta manera, utilitzen les opinions d'altres per a construir el seu missatge, no aporten cap argument sinó que fan de simples altaveus de l'opinió majoritària. Així els governs i les ideologies s'han servit de la propaganda per a controlar el missatge. La propaganda és una de les armes més importants des de l'aparició dels mitjans de comunicació de masses. Durant la Primera Guerra Mundial, els governs la van utilitzar com a arma psicològica per a persuadir i controlar les masses i posicionar-les a favor dels seus objectius.

El més interessant de la propaganda política o comercial neoliberal és que apel·la al sentit crític i a la raó, adulant a l'individu i persuadint-lo perquè cregui que pren les decisions de forma autònoma. Per tant porten a les persones cap a decisions que les poden afectar de forma negativa, com a part d'una estratègia que busca ciutadans passius i controlats que no interfereixin en la política ni en cap forma de govern. Mentre els individus estan distrets amb la cultura de masses que els adoctrina i els fa creure que pensen de forma autònoma, no pensen per sí mateixos i són més fàcilment controlables, a més, es generen unes necessitats a la població que s'han de solucionar amb productes de consum i mantenen sempre un nivell de por cap als enemics reals o creats, sobretot internacionals, que els fa més fàcil aplicar les estratègies hegemòniques (Fromm, 1974).

Una de les claus del pensament postmodern, liberal i laic, és el lligam entre la felicitat i la llibertat, si bé no es pot saber en què consisteix la felicitat per a les altres persones, sí que es revela en part en les decisions individuals dins del mercat lliure. La societat neoliberal en nom de la felicitat temporal ha fet de la recerca del plaer un assumpte cada vegada més urgent i irracional, la majoria de persones viuen amb una frustració considerable per no assolir els objectius que es consideren òptims.

Han (2019) veu l'alliberació del subjecte com una nova forma de sotmetiment, hi ha un canvi de visió del subjecte, ja no és un subjecte sinó que és un projecte de subjecte que s'ha de

construir, constantment es replanteja i es reinventa. La utòpica possibilitat de poder ser qui es vulgui ser, és entesa com a llibertat, però plantejar-se la identitat com un projecte constitueix una “forma eficiente de subjetivación y sometimiento”. La llibertat genera coaccions tant internes com externes, no hi ha límits en el poder fer i els subjectes es converteixen en “esclavos absolutos” que sense amos s’exploren a sí mateixos de forma voluntària. Com a empresaris de sí mateixos, els subjectes entenen les relacions només en la mesura que puguin aconseguir una finalitat.

L’exploració de la llibertat genera millors beneficis que l’aplicació de restriccions o la imposició de límits. La trampa de la llibertat individual resideix en la competició entre els subjectes quan la llibertat només s’experimenta en una coexistència satisfactòria (Han, 2019). En aquest sentit la construcció de la identitat asexual representa la llibertat individual, però només la coexistència satisfactòria amb les altres realitats produirà un sentiment de llibertat a les persones asexuals.

Igual que la competència entre subjectes és pròpia del neoliberalisme, també ho és la competència entre col·lectius, comunitats, ideologies i orientacions. Reclamant tolerància sota el marc de la llibertat d’expressió, s’intenten imposar unes opcions per sobre de les altres amb l’únic motiu d’eliminar les altres perspectives que no són les pròpies. La diversitat es converteix en una competició de protagonismes en detriment de les lluites i causes que haurien de ser més unitàries. Daniel Bernabé en el llibre *La trampa de la diversidad* (2018) analitza l’abandonament de la lluita col·lectiva per la reivindicació de la individualitat. El neoliberalisme va fragmentar la identitat de la classe treballadora, amb objectes de consum va trobar un mecanisme per fer sentir diferent i important a l’individu i el va dotar d’aspiracions de prosperar en aquesta escala de valors materials. El sexe com a bé de consum també entra dins d’aquest mecanisme, que genera autoestima a la persona basant-se en la possessió, ja no només en la seva pràctica sinó que existeix una indústria del sexe extremadament lucrativa que dicta les modes en aquest sector, innova en joguets eròtics, incorpora les noves tecnologies a la pornografia, promou la cirurgia estètica per a aproximar-se a l’ideal de bellesa, etc., tot per a proveir de noves sensacions i experiències a l’individu que el fan sentir especial mentre es manté enganxat a aquest mercat.

La construcció de les identitats col·lectives està subjecte a la direcció, manipulació i control administratiu i burocràtic. Tot forma part d'un disseny elaborat minuciosament al voltant del sexe, les persones asexuals ho són essencialment, però socialment, culturalment i políticament són sexuals, sexualitzades i cosificades com a la resta d'orientacions sexuals. El desig i el comportament envers el sexe és personal mentre que la identitat asexual està construïda per la interacció amb altres actors en un context hipersexualitzat, aquesta interacció marcarà la percepció sobre sí mateixos.

El sistema capitalista es beneficia amb el control de la sexualitat, i igual que va capgirar el moviment d'alliberació sexual i el va incorporar dins el sistema, també ha incorporat les lluites pel reconeixement del col·lectiu LGTBIQA+ mercantilitzant fins i tot el *pride*. A les persones homosexuals se'ls ha visibilitzat i encaixat dins un mercat que ofereix productes específics pel col·lectiu. L'asexualitat és l'absència d'atracció sexual i el capitalisme ven basant-se en la idea d'atracció, la incorporació dins el sistema només es pot fer evitant reconèixer l'orientació i oferint solucions pel baix desig sexual.

Es patologitza l'asexualitat en un món capitalista neoliberal que regula el sexe amb les mateixes normes que el mercat perquè la seva existència qüestiona el constructe. Ja des de l'època clàssica les persones que decidien emprendre un estil de vida a part de la comunitat eren condemnades a l'ostracisme i rebutjades pels seus membres, el sistema capitalista neoliberal actua d'una forma semblant, a través del poder simbòlic controla el que és acceptable i per tant beneficiós pel mateix sistema. El capitalisme ha propiciat una societat hipersexualitzada pel seu propi benefici, ha arrelat tant la idea que el sexe és allò que s'ha de posseir, i no només practicar, que les persones asexuals són vistes socialment com a persones amb un trastorn o patologia que els impedeix tenir sexe.

MacInnis i Hodson (2012) van estudiar els prejudicis de les persones heterosexuales cap a les persones asexuals i van concloure que les persones asexuals eren vistes com a menys humanes, aquesta deshumanització donada per la falta d'interès sexual es faria de dues formes, caracteritzant-les com a maquinals o com animals. Les persones asexuals eren vistes com a fredes, sense emocions, impulsives i menys sofisticades. Els prejudicis no són tant per

la falta d'activitat sexual com per a desviar-se d'una sexualitat normativa esperada, és un prejudici cap als altres, especialment cap als diferents que són vistos com a inferiors i deficients.

Les discriminacions cap a les persones asexuals s'han d'entendre pels significants socials i les organitzacions institucionals jerarquitzadores. L'adquisició de beneficis i privilegis respecte als altres porten a prejudicis contra les persones que mostren un comportament diferent de la norma. Si es forma part del grup privilegiat, no es qüestiona com s'han adquirit aquests privilegis sinó que, s'intenta preservar l'*statu quo* per no perdre'ls. En el cas de la sexualitat el privilegi recau sobre les persones heteronormatives, més concretament sobre els homes blancs heteronormatius. La sexualitat encara que sigui una construcció social es basa en el sexe, no com a idea sinó com a pràctica reproductiva i per aquesta finalitat es necessita una persona amb òrgans sexuals femenins i una altra amb òrgans sexuals masculins. Encara que el sexe no es practiqui buscant la reproducció, la normativitat implica entendre el sexe entre un home i una dona. Curiosament la desvinculació del sexe de la reproducció, ha propiciat un entorn més propici per a la tolerància de les altres minories sexuals, ja que la pràctica sexual només és amb la finalitat de l'obtenció del plaer, però segueix una jerarquització de les persones segons la seva identitat sexual. És a dir, es tolera i s'accepta que hi hagi diversitat sexual, però segueix latent una LGTBIQA fòbia interioritzada que no considera el sexe igual en tots els casos.

Aquesta tolerància i acceptació conscient cap a la diversitat sexual fa que la societat no es qüestioni si des de l'inconscient emergeixen actituds que poden ser violentes per a les minories. Ja no només es produeix violència cap a les minories sinó que es nega la violència que s'exerceix cap a elles i això porta a no prendre les mesures pertinents per a revertir la situació. En el cas de l'asexualitat es nega la violència assumint que la no pràctica sexual no és motiu de discriminació ni de violència, però la falta de reconeixement ja comporta un desemparament institucional en els casos de violència que fa que no es reconeguin les violències específiques d'aquesta orientació. No és que les persones asexuals no pateixin violència sinó que la violència que pateixen no està reconeguda institucionalment com a violència cap a una minoria. Un cas de violència física no reconeguda són les violacions

correctives pròpies de les minories sexuals, generalment femenines, que són tractades en la majoria de països com a violacions sense tenir en compte que també constitueixen un delictes d'odi cap a les minories en qüestió. Aquestes violacions són difícils de demostrar, ja que per les seves especificitats l'autor material dels fets és un conegut que compta amb la complicitat de l'entorn proper i les víctimes sovint són menors d'edat. Hi ha un desemparament de les víctimes per no ser reconeguda i castigada la violació correctiva.

Els delictes sobre la llibertat sexual són discutits tot i estar tipificats en el codi penal. L'imaginari col·lectiu veu molt clarament altres delictes com pot ser el robatori i no els discuteix però en els delictes sexuals s'obre el debat sobre si ho són o no i en quines condicions estava la víctima quan ha patit l'agressió. Segons l'informe sobre els delictes contra la llibertat i indemnitat sexual a Espanya (2019), un 97% dels agressors són homes i un 80% de les víctimes són dones. Amb un discurs androcèntric del sexe impregnat a la societat, no és difícil especular sobre les raons per les quals els delictes contra la llibertat sexual són qüestionats socialment però també judicialment.

S'han incrementat en els darrers anys els delictes sexuals a la xarxa, el nombre creixent de delictes per mitjans telemàtics són un reflex dels canvis produïts en la comunicació entre persones. Aquest univers global que s'obre amb les noves tecnologies de la informació també afecten la sexualitat, han permès el contacte entre persones amb unes mateixes inquietuds tot i la distància física. També ha facilitat l'accés lliure i gairebé il·limitat a la informació sexual i a la pornografia. El món virtual ha suposat una extensió de la mateixa persona, la vida dins les xarxes socials també és real, gairebé tant com el món físic. Save The Children (2020) va analitzar la desinformació sexual que tenen els adolescents en accedir a la pornografia, en una de les seves conclusions argumenta que *“el entorno digital no escapa de los defectos de nuestra sociedad, en la que hay desigualdad y violencia de género y en la que se discrimina la diversidad. Todos estos defectos atan la sexualidad de las mujeres, marcan la masculinidad de los hombres y castigan a quien no sigue «la norma»”* i també que *“el deseo sexual adolescente se va construyendo sobre unos cimientos irreales, violentos y desiguales. Todo esto lo saben las personas adolescentes, pero reconocen que les influye”*. El contingut al qual tenen accés els adolescents a internet no està controlat, en espais d'educació formal es

treballa per a garantir la igualtat entre alumnes, però en les edats més rellevants per a la construcció de les seves identitats sexuals consumeixen continguts que perpetuen els models tradicionals.

La sexualitat s'ha d'analitzar des de les tècniques de poder que són contemporànies, actualment el poder virtual agafa més rellevància i evidencia un sistema de control més minuciós que personalitza la comunicació per afavorir un major impacte sobre l'individu que actuarà de la forma més beneficiosa pel mercat. Aquestes tècniques avançades de màrqueting i comunicació centrades en l'individu posen la sexualitat en el centre de les seves accions i afavoreixen el consum, un consum que no només és material, sinó que també és ideològic.

El sistema capitalista neoliberal propicia una desigualtat de la població, els rics cada vegada són més rics i els pobres cada vegada més pobres, quan tot es percep com a inestable, només les conviccions més bàsiques es veuen com a certes, se simplifiquen en excés els discursos i es torna a un essencialisme sexual que alimenta el sistema.

5.2 Control social a través del sexe

Per què els estats-nació necessiten controlar la sexualitat, però sobretot la reproducció de la seva població?, el govern japonès, informa La Vanguardia, que parla de la síndrome del celibat per descriure el poc interès sexual i reproductiu dels seus habitants. El fet que les tradicions japoneses encara penalitzin la dona quan decideix tenir fills i veu amb mals ulls a les parelles que ho fan sense estar casats, pressiona encara més una societat que després de la crisi econòmica del 2011 provocada pel terratrèmol, no té interès ni veu com a possibilitat formar una família. Els anomenats homes herbívors no són asexuals, però rebutgen el sexe per motius culturals, si que es satisfan a sí mateixos i són consumidors de productes sexuals. El govern japonès veu amb preocupació la falta de sexe i l'asexualitat de les persones joves que condueix a una baixa natalitat i posa en risc el sistema econòmic en una població envellida.

El sexe o més ben dit la reproducció és un tema estructural, sobretot en l'economia dels estats nació. El sistema econòmic d'un estat depèn dels treballadors en actiu, una reducció d'aquests porta a una reducció dels ingressos i en poblacions molt envellides pugen els costos (sistema de pensions, salut., etc.) que s'han de sufragar amb menys diners.

El sistema econòmic que impera en estats occidentals es basa en la recaptació d'impostos de les persones en actiu i es manté sempre que les persones en actiu siguin les suficients i facin les seves aportacions. Un exemple clar d'aquest model és el de les pensions, les pensions de les persones jubilades es paguen amb les aportacions a la seguretat social de les persones en actiu. Menys persones en actiu, més dèficit genera el sistema i més aportació s'ha de fer amb diners provinents d'altres impostos. La falta de reconeixement institucional pot ser degut a la crisi demogràfica que afectaria els estats si l'asexualitat es veiés com una opció real, la qual es pot escollir.

Biopolítica:

A partir del s. XVII el poder polític es comença a proposar la tasca d'administrar la vida i ho va fer principalment de dues formes, la primera entenent el cos com a màquina i educant-lo per la seva utilitat i docilitat per integrar-lo en els sistemes de control econòmics, vital pel desenvolupament del capitalisme. La segona va arribar a mitjans del s. XVIII i es va centrar en el cos-espècie que serveix de suport dels processos biològics i va posar èmfasi en temes com el naixement, la mortalitat, els nivells de salut, la longevitat, etc. Tots aquests problemes van donar peu a intervencions i controls reguladors, en paraules de Foucault (1998), a una biopolítica de la població, a una organització del poder sobre la vida. Per a poder fer-se càrrec de la vida, es necessiten mecanismes reguladors i correctius continus que distribueixin els individus al voltant de la norma.

El desenvolupament dels grans aparells de l'estat com a institucions de poder van assegurar el manteniment de les relacions de producció. Les tècniques de poder estan presents en tots els nivells del cos social i són utilitzades per institucions molt diverses que van actuar en el terreny dels processos econòmics i com a factors de segregació i jerarquització socials

garantint les relacions de dominació i l'hegemonia. Les persones occidentals a poc a poc es fan conscients de la seva condició com a éssers vivents amb condicions de vida acceptables amb salut i un espai on viure. En aquest context on la vida es converteix en objecte polític de poders que intenten controlar-la, es van desenvolupar lluites per a reclamar drets que satisfessin les necessitats vitals.

El sexe va ser l'objectiu de la tecnologia política de la vida, per un costat ajudava al control de les energies beneficioses per l'economia i per altre participava en la creació d'individus i el control demogràfic. A causa d'això, es va establir un rigorós control sobre la sexualitat, que *“pasa a ser la cifra de la individualidad, a la vez lo que permite analizarla y torna posible amaestrarla.”* (Foucault, 1998). El sexe es torna el blanc de les operacions polítiques i econòmiques promovent o frenant la natalitat amb campanyes moralitzants o de responsabilització.

Foucault (1998) no qüestiona el sexe biològic sinó que qüestiona la visió del sexe i de la sexualitat com a element de control al servei dels poders contemporanis. Analitza la sexualitat sense el sexe, es va ajuntar en la mateixa definició de sexe la biologia i la creença i se li demana al sexe que redefineixi a la persona i que reveli la veritat del qui és. *“En efecto, es por el sexo, punto imaginario fijado por el dispositivo de sexualidad, por lo que cada cual debe pasar para acceder a su propia inteligibilidad (puesto que es a la vez el elemento encubierto y el principio productor de sentido), a la totalidad de su cuerpo (puesto que es una parte real y amenazada de ese cuerpo y constituye simbólicamente el todo), a su identidad (puesto que une a la fuerza de una pulsión la singularidad de una historia).”* (p.191) A causa de la repressió i l'estigmatització del sexe al llarg dels segles, aquest ha esdevingut més important que l'ànima i que la pròpia vida, *“Y mientras que el dispositivo de sexualidad permite a las técnicas de poder la invasión de la vida, el punto ficticio del sexo, establecido por el mismo dispositivo, ejerce sobre todos bastante fascinación como para que aceptemos oír cómo gruñe allí la muerte.”* (p.190). Les representacions culturals han mostrat històricament que valia la pena morir per amor, ara el sexe ha ocupat aquest lloc i s'ha convertit en la motivació vital, sense sexe no s'és persona no perquè biològicament no ho

sigui sinó perquè se li ha atorgat tanta importància al sexe que és el que defineix a les persones, pel qual es viu i pel que s'està disposat a morir.

L'asexualitat és la sexualitat sense sexe, la creença és la mateixa, però la importància del sexe com a pràctica és relativa. Els poders actuen de forma universal sexualitzant tots els aspectes de la vida, les persones asexuals viuen en el mateix entorn, venen la idea de la validació i la construcció de la identitat a través del sexe, en el cas de les persones asexuals també és el sexe el que les defineix però per la seva absència i no per la seva pràctica, la complexitat de la creació d'identitats alternatives resideix en la falta de models de referència. L'absència de sexe està relacionada amb la infància, amb la religiositat, amb la diversitat funcional, amb el trastorn mental o amb les dones, entre d'altres. Quan s'infantilitza l'asexualitat ve a fer referència a aquest principi "*En la sexualización de la infancia, se elabora la idea de un sexo presente (anatòmicamente) y ausente (fisiológicamente)*" (Foucault, 1998: 186), aquesta absència del sexe fisiològic és el que es patologitza per "curar" l'asexualitat.

Discapacitat:

La idea normativa de les persones funcionals porta a prejudicis cap a les persones amb discapacitat, que les interpreten com a asexuals o asexuals. Milligan i Neufeldt (2001) van estudiar la intersecció entre l'asexualitat i la diversitat funcional, argumenten que freqüentment per estereotips culturals les persones amb diversitat funcional es veuen privades de drets en ser erròniament percebuts com a asexuals i inadequats com a parelles romàntiques. Segons els autors, el sexe va lligat a l'autoconcepte, al benestar emocional i a la qualitat de vida en general i les persones amb diversitat funcional senten desitjos d'amor, afecte i intimitat, però tenen interioritzada l'actitud social que els desvalora i adopten un estil de vida no sexual. Scherrer (2008) veu problemàtic atribuir l'asexualitat a les persones amb diversitat funcional, però és crítica amb l'article perquè assumeix que la presumció cultural de què l'asexualitat és negativa. Certament l'article té una visió negativa de l'asexualitat, però cal reflexionar també sobre el motiu de relacionar l'asexualitat i la diversitat funcional. Des d'una visió essencialista el sexe és vist com a condició necessària per a ser considerat persona, ja que el sexe és inherent a la condició humana, quan s'atribueix l'asexualitat a les

persones amb diversitat funcional no només s'està negant el sexe sinó que a la vegada s'està negant la pròpia humanitat. La concepció sobre la discapacitat ha generat abusos i negat sistemàticament els drets d'aquestes persones, se'ls han assignat tutors i privat del dret a decidir sobre la pròpia vida. L'any 2006 es va aprovar a la convenció de Nova York un protocol facultatiu que suposa un canvi paradigmàtic de les actituds i enfocament cap a les persones amb discapacitat, aquest canvi de model pretén retornar l'autonomia a les persones amb discapacitat passant d'una assistència paternalista a un acompanyament real a les seves necessitats. El control sobre la seva vida i el poder de decidir sobre ella els retornarà el poder de decidir sobre la seva sexualitat i s'evitaran així esterilitzacions forçades, privació de la pràctica sexual i altres pràctiques restrictives habituals fins al moment. Aquesta llibertat els retornarà la concepció sobre sí mateixos com a persones sexuals i no com a asexuals com se'ls havia estigmatitzat.

Dones:

Pel que fa a la relació entre les dones i l'asexualitat, hi ha més dones que homes autoidentificades com a asexuals, però cosa diferent és la concepció que es té de la dona com a menys sexual que l'home. Foucault diu que en el procés d'histerització de la dona, el sexe va ser definit de tres formes, com allò comú entre homes i dones, com allò que pertany per excel·lència a l'home i per tant li falta a la dona i per últim com el que constitueix per sí sol el cos de la dona orientant-lo a les funcions únicament de reproducció i pertorbant-la insistentment en virtut d'aquestes funcions. La dona segons aquesta descripció només és en part igual a l'home, també hi entren en joc altres visions en què la dona com a màquina procreadora manca de sexe, però a la vegada se la cosifica i s'erotitza el seu cos i la mostra com a l'objecte de desig el qual s'ha d'adquirir. L'excés de control sobre cada un dels aspectes de la sexualitat femenina poden portar a un desinterès cap al sexe, sense que això representi la seva asexualitat.

Un altre element important per entendre com es va formar la teoria general del sexe és la psiquiatrització de les conductes sexuals sense finalitat reproductiva, segons explica Foucault es centraria en quatre formes: la histèria, l'onanisme, el fetitxisme i el coit interromput. La

psicoanàlisi ha examinat minuciosament el sexe, abans de Freud el sexe era analitzat des de la perspectiva d'òrgan, instint i finalitat a través de les funcions de reproducció i les seves localitzacions anatòmiques (Foucault, 1998). Amb Freud s'obre la porta a la idea de l'inconscient, mitjà pel qual es poden adquirir lleis socials que afecten la conducta i als pensaments. La repressió de les passions és causada per la part moral de l'individu, aquest no és conscient de les passions que reprimeix i l'acumulació de repressions pot portar-lo a trastorns (Ribas, 1999). L'asexualitat s'ha tractat des de la psicologia i la psicoanàlisi com un bloqueig de les passions i dels desitjos envers el sexe. El Trastorn del desig sexual hipoactiu i el Trastorn de l'Interès/excitació Sexual Femení són els trastorns diagnosticats a les persones asexuals que il·lustren aquesta forma de pensament.

Religió:

La religiositat a vegades s'utilitza per explicar l'asexualitat sobretot de les dones. Bogaert (2004) assenyala que l'asexualitat no és causada per la religiositat, però que pot estar relacionada, ja que les persones asexuals es poden sentir més còmodes en certes comunitats religioses que valoren la sexualitat restringida i poden trobar que les normes sobre el comportament sexual són més fàcils de complir que les persones sexuals.

Santiago Bueno (2015) va redactar un article titulat *“La asexualidad ante el derecho matrimonial canonico”* on explica que l'asexualitat és un motiu per a sol·licitar la nul·litat matrimonial, ja que la unió sexual dels cònjuges forma part de les finalitats del matrimoni i qualsevol impediment que no sigui temporal provoca la nul·litat. És interessant veure com es veu l'asexualitat dins de l'Església catòlica, d'entrada posa en dubte que les persones asexuals siguin persones psicològicament normals, també assenyala que realment és l'asexualitat masculina la que sorprèn perquè en la nostra cultura hi ha costum de veure a l'home en el seu paper sexual actiu i que alguns dels casos de desinterès sexual femení podrien en un futur ser analitzats sota la categoria d'asexualitat *“pero debemos reconocer que en el caso femenino el tema se complica mucho más por las tradiciones culturales que estuvieron vigentes en nuestra sociedad hasta hace una o dos generaciones”*. La jerarquitització per sexes dins de la religió catòlica no és cap novetat, però en el cas de l'asexualitat, Bueno valida l'asexualitat

masculina i posa en dubte l'asexualitat femenina quan és la mateixa falta d'atracció sexual. Més enllà de la concepció heteropatriarcal de Bueno, l'article fa una anàlisi extensa dels drets i les obligacions conjugals que resulta interessant per entendre com l'asexualitat és un motiu de finalització del matrimoni.

El primer que s'ha de tenir en compte és que en la religió catòlica el sexe no està permès fins al matrimoni i per tant les persones asexuals no coneixen la seva condició fins al moment de la consumació. Una altra qüestió és el fet que en el matrimoni la persona entrega lliurement en exclusiva, al seu cònjuge, un dret sobre l'ús sexual del seu propi cos, en reciprocitat i comportant l'obligació de prestar el debit conjugal. El matrimoni suposa un contracte que queda sense efecte si no es pot consumir. Els casos d'asexualitat igual que els casos d'altres orientacions sexuals s'estan resolent com a trastorn psíquic que impedeix l'obligació conjugal, l'argumentació que s'utilitza és que si l'asexual és orgànicament sa i complet, la seva inapetència només pot provenir de l'àmbit psíquic, aquest trastorn per a ser concedida la nul·litat ha de ser greu i ha de respondre a cert trastorn de la personalitat, es va reformular el text per no declarar les orientacions sexuals com a anomalies o trastorns, però igualment han de determinar que l'asexualitat és greu i permanent. Altres motius de dissolució podria ser l'ocultació de l'asexualitat si la persona prèviament al matrimoni coneixia la seva situació i no en va informar a la parella per tenir una tapadora social o per intentar no anul·lar el casament. Bueno pensa que reconèixer l'asexualitat és un problema menor perquè les persones asexuals no han d'afrontar cap estigma social ni prevenció moral contrària. Sí que és cert que les persones asexuals poden ocultar millor la seva orientació i no ser interpel·lades per la falta de sexe perquè dins l'Església catòlica la falta de sexe no constitueix un problema moral, però sí que pot ser un problema dins de la institució del matrimoni. En tot aquest text no és difícil interpretar que els homes asexuals si reconeixen la seva asexualitat podran obtenir la nul·litat matrimonial si és que així la desitgen però que les dones no seran reconegudes com a tal i hauran de seguir en un matrimoni on se les pressionarà per a complir amb les obligacions maritals i de procreació.

Com en totes les formes de poder, la religió imposa unes normes dins de la sexualitat. Aquestes normes en el cas de la religió són explícites cosa que no passa amb les normes imposades per sistemes més complexes de poder simbòlic.

5.3 El plaer com a motivació vital

On ha quedat l'amor? Les persones asexuals distingeixen entre l'atracció sexual, l'atracció romàntica i l'atracció afectiva, el desig de connectar romànticament és independent del sexe, però què passa amb les persones al·losexuals? És possible que el desig d'amor i d'afecte s'expressi amb la urgència de mantenir relacions sexuals?

Bauman (2017) exposa que els individus estan desesperats per relacionar-se, però a la vegada desconfien d'estar relacionats perquè la relació no suposi una càrrega que pugui limitar la llibertat que necessiten per a relacionar-se. És a dir, les persones desitgen estar relacionades, però constantment busquen una relació millor en termes qualitius. Aquesta recerca constant porta als individus a fugir del compromís i intenten establir "relacions de butxaca" que poden treure en cas de necessitat i tornar-les a guardar quan no siguin necessàries (Bauman, 2017).

A part de buscar millors relacions en termes qualitius, també és important acumular experiències sexuals en termes quantitius. El sexe ha esdevingut mesurable i s'ha establert un sistema de classificació social on els individus aconseguen el seu valor en concepte de desitjabilitat. A la cultura contemporània el sexe representa llibertat, autorealització, empoderament i creativitat, els mateixos ideals del capitalisme contemporani i de la vida laboral. És interessant que el mateix sistema establert que explota la sexualitat humana aboqui als subjectes de classe mitjana al sexe per establir la seva autoritat quan no la pot aconseguir en l'àmbit laboral per ser totalment precari (Illouz i Kaplan, 2020). El sistema capitalista crea dependència al sexe tant per aconseguir valor en l'escala social com per pal·liar els efectes de l'entorn laboral precari que ha construït.

El sexe ha esdevingut una motivació vital, la recerca constant del plaer i la gratificació immediata entretenen a la ciutadania i la fan submissa. La llibertat sexual esdevé una esclavitud per a les persones que constantment busquen satisfer les seves “necessitats” vitals, ja sigui buscant una parella sexual, com consumint pornografia o pensant en la pràctica sexual. El sexe no fa necessàriament lliure a la persona sinó que l’ocupa, la distreu i la calma, la fa passiva davant el sistema.

La normativitat construïda dins del sistema implica formar part d’una realitat compartida entre molts individus que formen una majoria. La hipersexualitat forma part d’una cultura de masses que no és transformadora ni alimenta l’ànima, és només un passatemps que distreu momentàniament a l’individu de la seva existència. La perspectiva d’aconseguir encara que sigui un petit plaer pot ser motiu suficient per donar-li sentit a la vida, l’asexualitat és la mort de l’atracció en termes sexuals, sobretot per a qui concep la seva vida al voltant de la pràctica sexual. També és la mort entesa com la no procreació, tot i que hi ha persones asexuals que toleren la pràctica sexual pel desig de tenir descendència. La mort és tot allò que no existeix i l’asexualitat és la representació de la mort de l’atracció sexual.

6. Identitat Personal i col·lectiva de les persones asexuals:

La construcció del jo no és un procés plenament conscient, la identitat personal es construeix amb la interacció amb la societat i la cultura, els valors que s’atorguen a cada individu segons les seves característiques i la jerarquització segons aquesta valoració determinaran el comportament de l’individu en relació amb sí mateix i amb els altres. Molts dels valors són adquirits en els primers anys de vida de la persona i aspectes com el lloc de residència, en nivell socioeconòmic dels progenitors i la cultura són determinants. En aquest sistema és on comencen les lluites per a la visibilització i per la invisibilitat dels subjectes, les inclusions i exclusions de grups definits sota una etiqueta i jerarquitzats per un sistema de valors determinen la identitat personal.

La investigació sobre la construcció de les identitats és important perquè la seva producció és un procés sociopsicològic que té implicacions socials i polítiques. La identitat no és només un

procés introspectiu sinó que el significat de la identitat la fa comprensible i connecta a la persona amb els altres. Identificar-se amb el col·lectiu LGTBIQA+ connecta a la persona amb l'experiència social de la pròpia identitat, que en el cas de les minories tendeix a estar marcada per la discriminació (Rust, 1992:366, citada per Scherrer, 2008). La identitat sexual connecta l'experiència interna amb altres i això pot motivar una acció social i política similar a les altres sexualitats marginades (Scherrer, 2008).

Cada persona posseeix diverses identitats personals que estan interrelacionades i organitzades de forma jeràrquica. El fet de sortir de l'armari es relaciona amb l'autoacceptació de la integració de la identitat minoritària amb les altres identitats de les persones. En un desenvolupament òptim de la identitat s'integren diversos aspectes del jo, s'inclou la identitat sexual minoritària però no limita les altres identitats minoritàries com poden ser el gènere, la raça o l'ètnia. La validació de la pròpia identitat és la principal característica de progrés que mostra la persona en l'autoacceptació i en la disminució dels prejudicis interioritzats cap a la minoria de la qual formen part, la superació d'aquesta autoavaluació negativa és l'objectiu principal de la persona LGTBIQA+ (Meyer, 2003).

La identitat asexual en ser relativament nova, està poc estudiada, la sexualitat és considerada un aspecte important de la personalitat i això fa que les persones asexuals siguin una font valuosa per estudiar la construcció de la sexualitat (Scherrer 2008). El desenvolupament de la identitat col·lectiva asexual pot ser definida en els espais virtuals, pàgines web com la d'AVEN proporcionen un espai segur on compartir experiències, lluny de la invalidació de la societat. Conde (2015) exposa que és *“muy difícil tomar la decisión definitiva, cueste lo que cueste, de definirte de esta manera”* tanmateix, identificar-se amb l'aseexualitat pot representar una lliberació, fent que les persones asexuals se sentin més còmodes amb elles mateixes i amb la seva sexualitat (Robbins et al., 2016). Falta molta investigació i consciència social perquè el coneixement de l'aseexualitat arribi a tothom, tant per a definir-se com per a no sentir-se excloses de la societat. (bumer i Izuma, 2017)

L'aseexualitat igual que les altres etiquetes, són només paraules que ajuden a la persona a definir-se. Els límits autoimposats en forma d'etiquetes donen seguretat a la persona a la

vegada que es fan més comprensibles a ulls dels altres. Les persones asexuals necessiten saber de l'existència de l'asexualitat per a entendre que el que estan vivint té la mateixa validesa que la resta d'orientacions sexuals, les etiquetes per a elles són una resposta a tot allò que han viscut de forma diferent a la resta i que han causat problemes en la seva autoestima per no encaixar dins d'un sistema al·lonormatiu i sexe centrista. Les etiquetes com a paraules que són, han d'ajudar a definir, però no són fixes i s'han d'utilitzar mentre la persona s'hi senti identificada, però han de ser lliures per a canviar-les si la seva realitat canvia. El perill de les definicions resideix en la visió externa d'elles, la validesa està lligada amb la concepció que en té la persona externa sobre les característiques que ha de posseir una persona per identificar-se dins d'aquesta. És a dir, la visió simplista que es té externament de les etiquetes pot portar a les persones que es defineixen amb elles a qüestionar la seva pertinença al grup si no en són els màxims representants. Una persona asexual pot ser qüestionada per mantenir relacions sexuals perquè s'identifiquen amb una etiqueta que generalment l'imaginari col·lectiu de forma externa relaciona amb la manca de sexe.

En viure en una societat que funciona per majories pretesament hegemòniques, les persones que formen part del que autodenominen normalitat, justifiquen la seva intransigència amb la diversitat amb l'argument de la normalitat i la tradició, sense cap intenció de repensar els fonaments d'aquesta tradició ni de repensar el model que s'aplica a conseqüència d'ella. Són conformistes amb el relat hegemònic i accepten, sense qüestionar-se, el que els ve imposat. Les persones al·losexuals, cisgènere i heterosexuales no necessiten definir-se ni repensar-se perquè són "normals", només són les persones excloses d'aquesta normalitat les que buscant la seva identitat qüestionen els models establerts.

Les identitats asexuals desafien les suposicions generalitzades de que l'atracció i el desig sexual són imprescindibles per a la companyia íntima. Existeixen molts prejudicis que acaben desembocant en violències perquè l'asexualitat se separa d'un instrument crucial d'expressió i interacció humana per a formar intimitats (Jolene, 2015). Les identitats asexuals qüestionen els límits entre allò sexual i allò no sexual i amplien la visió constructivista del sexe, tenen una visió penetrativa del sexe i pràctiques com la masturbació, les abraçades i els petons als quals generalment s'atribueixen significats sexuals són redefinits en la construcció de les

identitats asexuals (Scherrer, 2008). També cal tenir en compte que les persones asexuals, especialment les dones, entren en conflicte amb les expectatives tradicionals de realitzar-se a través de les relacions romàntiques amb base sexual (Jay, 2003). En les relacions romàntiques es pressuposa la intimitat basada en el sexe, però les persones asexuals obren la porta a explorar aquestes relacions des d'una altra perspectiva.

La realització a través de les relacions romàntiques i sexuals es pot observar en els diversos continguts culturals i d'entreteniment. La cultura col·lectiva en l'actualitat principalment es nodreix dels continguts audiovisuals consumits compulsivament sense cap mena de crítica. En aquests continguts l'asexualitat no hi està representada i quan un personatge té una actitud no normativa en el sexe, propera a la realitat asexual, és violentat per aquest fet i en escasses ocasions el personatge s'arriba a identificar com a asexual.

Petra Filipová (2017) va fer una anàlisi de personatges de ficció masculins de la cultura popular dels Estats Units, que es podrien identificar com a asexuals o dins l'espectre asexual.

“A causa de la rellevància dels personatges de ficció en la cultura popular com a possibles models per a la creació d'identitats de gènere i sexuals, es fa necessari examinar les representacions disponibles sobre l'asexualitat com una orientació sexual de recent definició. S'ha triat els homes asexuals com a objecte d'anàlisi per dues raons: la primera, basada en la literatura sobre el tema, és que se suposa que el sexe té un major impacte en la creació de masculinitats que en la de feminitats. La segona, que en la ficció televisiva nord-americana actual no hi pràcticament personatges femenins asexuals.”

Filipová (2017) senyala de forma encertada la importància de la cultura popular i la identificació amb els personatges de ficció en la creació de la identitat personal, més concretament en la de gènere i sexe. Per tal de poder-se definir, una persona ha de tenir referents amb els quals s'hi puguin identificar, sigui personatges de ficció o persones properes o mediàtiques.

Filipová defensa també que, el sexe té major impacte en la creació d'identitat de les masculinitats que de les feminitats, no obstant això, tal com apuntava Jay (2003) són

principalment les dones les afectades per la majoria d'expectatives tradicionals basades en l'amor romàntic, en aquest sentit el sexe té el mateix impacte en homes que en dones, però afecten de forma diferent. Tradicionalment els homes creen la seva masculinitat i a les dones se'ls imposa la seva feminitat com a forma de control, el fet que no hi hagi personatges asexuals femenins a la ficció televisiva no és més que el reflex de la societat on la diversitat sexual masculina està més acceptada que la diversitat sexual femenina. Ser dona i identificar-se amb una orientació sexual no normativa comporta una doble invisibilització,

LGTBIQA+

L'autoconeixement ve per una discussió amb els altres, per tal de definir i reafirmar la sexualitat pròpia, és important mantenir un diàleg amb les altres orientacions sexuals, Rust (1996:78, citada per Scherrer, 2008) diu que la identitat sexual és una descripció de la ubicació del jo en relació amb altres individus, grups i institucions. És un debat obert la pertinença de la comunitat asexual dins del col·lectiu LGTBIQ+.

En el Madrid Summit, una conferència de drets humans organitzada com a part del WorldPride Madrid 2017 es va incorporar dins la declaració, la inclusió de l'asexualitat dins del col·lectiu LGTBIQ+.

“EXPONEMOS que la comunidad referida en cuestiones de orientación afectivo-sexual e identidad de género puede reconocerse como LGTBIQA+, con el propósito de dar realidad a través del lenguaje a cada una de las diferentes identidades de género (personas Lesbianas, Gays, Transexuales, Bisexuales, Intersexuales, Queer, Asexuales) y acogemos el símbolo “+” como signo de inclusión, apertura e integración que asume identidades como dos espíritus, leiti, fa’afafine, hijra, bandhu, kinnar, muxhe y cualesquiera otros rubros que sirvan y asistan a la conformidad identitaria, binaria o no, de cualquier persona; asimismo, con esta denominación se aspira a preservar el legítimo derecho a la diferencia y la libertad individual, afianzando la convicción de que cualquier definición, propuesta, agrupamiento o conceptualización deberá construirse siempre con vistas a preservar los derechos, sensibilidades y promoción de cada vida;” (AEGAL, 2017)

El que anomenem col·lectiu LGTBIQA+ és la suma de totes les realitats diferents de la cis-heteronormativa. La comunitat asexual comparteix similituds amb el col·lectiu, utilitzen les comunitats de les respectives identitats sexuals per a trobar suports i relacions amb persones que han viscut experiències similars. La principal diferència entre el col·lectiu LGTBIQ+ i la comunitat asexual és la visibilitat, els símbols que representen al col·lectiu són fàcilment identificables per a la societat, però en el cas de l'asexualitat això no és així. Un exemple és el dia internacional de l'asexualitat, no és fins a l'any 2021 que es declara el 6 d'abril com a dia internacional de l'asexualitat. Fins al moment se celebrava el dia 26 de novembre coincidint amb el dia nacional del pastís als Estats Units, per una pregunta realitzada en un fòrum d'internet on es preguntava què era millor que el sexe?, la resposta va ser el pastís i es va adoptar aquest símbol dins la comunitat.

Hi ha una manca de referents per a les persones asexuals, al contrari del que passa amb altres identitats del col·lectiu LGTBIQA+ que mostren cap on s'orienta la seva atracció, en les persones asexuals la falta d'atracció és poc visible i les opcions impliquen anar constantment explicant la identitat o bé no sortir de l'armari. No explicar la falta d'atracció sexual és l'habitual, ja sigui pel desconeixement d'aquesta identitat i per tant la falta d'identificació amb ella, per no voler respondre preguntes que envaeixen la intimitat, per no ser discriminats o per la comoditat de no haver de justificar-se. No hi ha pràcticament referències asexuals en la cultura popular, ni en els mitjans de comunicació, en les ficcions és més habitual veure a persones que practiquen el celibat i en aquest cas com a qüestió voluntària que és, en moltes ocasions acaben sucumbint a la temptació i practicant sexe. La manca de referents suposa un problema en l'acceptació i normalització de l'asexualitat, és molt més fàcil acceptar progressivament allò que de forma natural és present en tots els espais.

El col·lectiu LGTBIQA+ no és més que la suma de minories afectades per la identitat sexual, afectiva i de gènere no normativa. Com en els actes de desobediència civil, la suma de les minories amb un enemic comú dona força al col·lectiu per a lluitar contra un sistema normatiu que discrimina sistemàticament les persones amb comportaments socials de qualsevol índole que surten de la norma. La norma empodera a les persones que hi estan

representades i per a mantenir l'*statu quo* i no perdre la situació de privilegi en la que es troben, discriminen les minories.

No hi ha cap element comú que uneixi de forma homogènia el col·lectiu. Dins seu s'agrupen diverses realitats físiques i d'orientació sexual. Sí que hi ha unes realitats compartides en ser col·lectius discriminats, ara bé, essent un col·lectiu que agrupa diferents comunitats només unides per la discriminació i la jerarquització, entre el que es considera normal i el que es considera diferent, dins el col·lectiu existeix també discriminació i jerarquització entre les diverses comunitats. Les opcions majoritàries dins del col·lectiu, eclipsen les altres opcions. L'asexualitat comparteix una causa comuna amb el col·lectiu LGTBIQA+, el de treballar per a la visibilització de les diverses orientacions sexuals i de gènere i promoure l'acceptació de totes elles, invisibilitzar internament o tractar de forma desigual les identitats minoritàries recollides dins del col·lectiu és una falta de lleialtat cap a les altres persones del col·lectiu que donen reconeixement i suport a la mateixa causa.

Dins el col·lectiu també interaccionen diverses minories, Brooks (1981) va assenyalar que en l'estrès que pateixen les dones lesbianes s'implicava la identitat sexual, així com la identitat de gènere (Citat per Meyer, 2003). Les identitats sexuals masculines estan més acceptades i visibilitzades que les femenines, dins i fora del col·lectiu.

6.1 La desconstrucció de la teoria essencialista del sexe i el gènere.

Les teories essencialistes del sexe assumeixen que hi ha una classificació binària del sexe i el gènere i entenen l'asexualitat com una combinació de factors biològics i psicosocials. En els següents apartats s'analitzaran diferents teories que assumeixen la construcció de la sexualitat com a fenomen social i polític. El moviment feminista i la teoria queer, entenen la sexualitat com a construcció i proposen alternatives a la construcció actual dirigida pels poders neoliberals.

Les perspectives constructivistes de la sexualitat, proposen un debat al voltant de les dicotomies sexe-gènere amb la finalitat d'entendre el gènere com quelcom fluid. Les teories

s'han centrat majoritàriament en els debats sobre el gènere i sobre les orientacions sexuals per a canviar a un model de construcció de la identitat lliure de la dicotomia que jerarquitzava a les persones per tal de controlar-les.

La teoria essencialista és més fàcil d'entendre i de seguir, les dicotomies simplifiquen el discurs i donen una falsa sensació de participació. Si parlem de les dicotomies del sexe i del gènere també hi ha implicacions socials en la identificació i una jerarquització que perjudica les dones.

En l'heterosexualitat normativa home i dona són les úniques identitats vàlides i coherents dins aquest sistema. El sexe és el centre de la cultura hegemònica que impera sobretot a les societats occidentals. És un sexe genital, que busca el plaer immediat i l'alleujament de les passions.

L'asexualitat evidencia que la alliberació sexual només va comportar una altra forma de repressió, ja que no va suposar la llibertat de poder fer o poder ser, sinó que es van canviar les normes de joc. Aquestes normes van partir de les mateixes idees androcèntriques on el sexe heterosexual i masculí estava a la part més alta de la classificació i marcava com havia de ser la sexualitat. En aquest sentit, tal com diu Conde (2015) "Vivir sin sexo puede llegar a ser la mayor insubordinación de nuestro tiempo. También la mayor expresión de libertad de nuestros días."

Viure sense sexe es pot fer per la falta d'atracció sexual com és el cas de les persones asexuals, però també es pot fer per voluntat. Quan es fa per voluntat s'envia un missatge polític de rebuig cap a la sexualitat imposada i per tant representa la insubordinació que Conde expressa, però per a representar l'expressió més gran de llibertat dels nostres dies, en el cas de les persones que practiquen l'abstinència, no són totalment lliures si reprimeixen la seva atracció en benefici d'una finalitat política. En canvi les persones asexuals són lliures, sempre que elles sàpiguen que ho són. És a dir, sempre que la falta d'atracció sexual no suposi un problema a la persona per no estar dins de la normativitat, són lliures del control

social sobre la sexualitat, però no són lliures de formar part de la normativitat present de forma transversal en tots els àmbits.

Preciado (2002) fa un manifest contrasexual, no entén la contrasexualitat com la creació d'una nova naturalesa sinó que la proposa com el fi de la naturalesa com a ordre que legitima la subjecció d'uns cossos amb uns altres, la relació entre persones proposa que sigui no des de la separació d'homes i dones sinó com a cossos parlants, *“el sistema de sexo-género es un sistema de escritura. El cuerpo es un texto, un archivo orgánico de la historia de la humanidad como historia de producción-reproducción sexual, en la que ciertos códigos se naturalizan, otros quedan elípticos y otros son sistemáticamente eliminados o tachados. La (hetero)sexualidad, lejos de surgir espontáneamente de cada cuerpo recién nacido, debe reinscribirse o reinstruirse a través de operaciones constantes de repeticiones y de recitación de los códigos (masculino y femenino) socialmente investidos como naturales.”* En aquest paral·lelisme entre el cos i el text sorgeix una interessant idea en què pressuposa que l'heterosexualitat no és biològica sinó que també és construïda a través de la repetició dels codis. Si les orientacions sexuals són construïdes, la hipersexualització heteronormativa i la repetició constant de la normativitat de forma transversal en tots els camps, generarien únicament individus heterossexuals i no hi hauria dissidències sexuals si no fos per reivindicacions polítiques contra la norma. És a dir, el que diu Preciado situaria a totes les dissidències sexuals no com a orientacions biològiques sinó com a discursos polítics. En algun cas com el de Lisa Orlando que veurem més endavant, sí que s'escull una orientació en aquest sentit però la resta preferiria poder-se desvincular de l'activisme polític i ser acceptat.

La fi de la naturalesa, com a ordre que determina el sexe, que proposa Preciado és gairebé una utopia però va en la línia de pensament de la teoria queer i el feminisme. Garantiria una racionalitat igualadora entre tots els cossos sense valoracions arbitràries. Preciado més que la igualtat defensa l'equitat tanmateix l'equitat és una altra arbitrietat política, ja que algú ha de determinar com es garanteix aquesta equitat.

6.2 Teoria queer

La teoria Queer és una identitat que es caracteritza per refusar el binarisme, qüestionar la validesa de la classificació per gènere i sexe, lluitar a favor de la desconstrucció i en contra de polítiques assimiladores. La teoria Queer critica la sexualitat com a construcció i l'analitza de forma transversal a la societat i no només en la seva pràctica física. Dins del moviment queer es troben persones que no volen estar dins la norma ni ser assimilades pel sistema, ja que consideren que aquest és injust. El neoliberalisme com a pràctica política té una gran capacitat d'adaptació, a part d'intentar eliminar la resta de perspectives de forma directa, també s'utilitzen estratègies d'assimilació per incorporar dins del sistema altres opcions que van aparèixer com a dissidents. Un exemple d'assimilació dins el sistema és la concepció monògama de la parella, les persones homosexuals que segueixen les mateixes convencions que les parelles heterosexuales, compten amb un major reconeixement i acceptació que altres formes de viure la sexualitat.

Un 65,4% de les persones asexuals que van respondre l'enquesta d'AVEN l'any 2018 es consideren a sí mateixes com a queer, un 18,2% s'ho estava qüestionant o no n'estava segur i un 16,3% va respondre que no. Les persones asexuals es consideren queer, però ho fan després de considerar-se asexuals. La teoria queer i l'asexualitat tenen punts discursius en comú, les persones asexuals poden refusar identificar-se com a home o dona en favor de termes més ambigus per etiquetar el seu gènere. (Yule, Brotto i Gorzalka, 2015).

Els discursos queer veuen la sexualitat com un espectre igual que es planteja des de la comunitat asexual. Entre l'asexualitat i la sexualitat la comunitat parla d'espectre asexual, una zona gris entre el blanc del sexe i el negre de l'asexualitat. En aquesta zona es recull una gran diversitat de persones que tenen una experiència propera a l'asexualitat, però senten atracció de forma esporàdica. El que proposen les teories queer és quelcom semblant amb tots els aspectes de la sexualitat i del gènere. Es proposa un espectre en el qual es pot anar fluint lliurement sense impositcions arbitràries.

La teoria queer és desenvolupada als anys noranta del s. XX, Teresa de Lauretis (1991) escriu l'article *Queer theory: lesbian and gays sexualities: An Introduction*, dins de la filosofia postestructuralista. Lauretis escriu l'article amb una doble intenció, per una banda analitza el treball conceptual i especulatiu que suposa la creació de discursos i per l'altra defensa un treball crític de la desconstrucció dels propis discursos i dels seus silencis construïts.

Judith Butler (2006) a l'obra *el gènere en disputa*, argumenta que el gènere no ve determinat per unes característiques biològiques sinó que és una construcció social i com a tal no hi ha una forma més vàlida que una altra d'actuar. La dicotomia entre femení i masculí pressuposa al seu torn una concepció del sexe heteronormativa. Les persones que queden fora d'aquests discurs són considerades rares o no normals i amb aquesta concepció es perpetua la LGTBIQA fòbia.

La classificació de les diferents orientacions sexuals també és construïda, a cada etiqueta se li atribueixen unes característiques concretes i un valor. Tot i que els debats pressuposen la sexualitat en totes les persones, l'eliminació d'etiquetes i jerarquitzacions ajudaria a les persones a validar els seus desitjos, o falta d'ells, independentment de la validació social.

La teoria queer obre la porta a què cada persona pugui decidir i construir la seva pròpia sexualitat al marge de les construccions preestablertes. La teoria queer va lligada també al feminisme, ja que la problemàtica sobre el gènere evidencia uns rols dins de la societat que discriminin a les dones.

Butler és crítica amb una part del feminisme que intenta determinar qui forma part d'aquesta feminitat discriminada. La teoria queer té especialment repercussió en les casuístiques trans. i una part del feminisme no contempla a les dones trans. com a part afectada per la discriminació estructural cap a les dones. En aquest sentit hi ha veus crítiques amb el feminisme que veu la lluita d'aquestes dones com a la reivindicació per a entrar a formar part del mateix sistema opressor però en posicions més avantatjoses.

El postfeminisme o transfeminisme incorpora la perspectiva queer dins de la lluita i ja no defensa només una igualtat amb els homes sinó que defensen un model social no basat en la jerarquitza i discriminació per cap motiu.

6.3 Feminismes

La sexualitat forma part de la identitat, els cossos són el centre de tot, s'ha cosificat constantment a les persones, sobretot a les dones, en benefici d'un sistema capitalista i patriarcal que perpetua la dominació de l'home per sobre la dona. *“Esta erotización extrema a la que nos someten cada día no es más que otra forma de esclavitud que nada tiene de libertaria, pues degrada y cosifica, especialmente a las mujeres. Por un lado, convirtiendo sus cuerpos en una cárcel de auto exigencia por los cánones de belleza impuestos, y por otro, reduciéndolas y representándolas como simple mercancía”* (Aguilar, 2015).

Simone de Beauvoir (1970) presenta la idea que la feminitat i la masculinitat són identitats construïdes, quan les dones són conscients de la seva desigualtat volen obtenir els mateixos privilegis que els homes, però ho fan des de la passivitat, des de la seva pròpia concepció com a objectes, *“no se alza frente al hombre como sujeto, sino como un objeto paradójicamente dotado de subjetividad; se asume a la vez como yo y como otro, lo cual es una contradicción que comporta desconcertantes consecuencias. Cuando convierte en arma a la vez su debilidad y su fuerza, no se trata de un cálculo concertado: busca espontáneamente su salvación en la vía que le ha sido impuesta, la de la pasividad, al mismo tiempo que reivindica activamente su soberanía; y, sin duda, este proceder no es de «buena lid», pero le está dictado por la ambigua situación que le han asignado.”*(p.348) Les armes que tenen les dones per a reclamar la igualtat són les que els han assignat i per tant busquen controlar a l'home a través del sexe, s'objectiven per a obtenir poder però mentre siguin vistes com a objectes, mai gaudiran de poder real. Beauvoir (1970) analitza el gènere com una lluita entre opressor i oprimint dins d'una jerarquia social dominada pels homes i presenta l'estat com a eina necessària per a l'opressió de les dones. L'estat, la política, la justícia tracta a les dones com els homes ho fan, els homes encara ocupen les posicions de més poder dins de les institucions i hi ha un masclisme latent en totes elles.

El Manifest asexual de Lisa Orlando (1972) analitza el sexe amb perspectiva política dins espais feministes. Es planteja com influeix el sexe en les seves relacions i en com accepta o refusa una persona nova pel potencial de ser una futura parella sexual. En aquesta anàlisi de les seves relacions se n'adona de com està cosificant a les altres persones i com les altres persones l'estan cosificant a ella i decideix no mantenir relacions sexuals que involucrin a una parella sexual per a alliberar-se del sexisme. Ho anomena asexualitat per a allunyar-se de les connotacions negatives d'altres paraules com celibat, però no és l'asexualitat com a orientació sexual tal com s'ha defensat en aquest treball. Dit això, la importància del manifest resideix en les conclusions a les quals arriba Orlando, després d'abstenir-se de practicar sexe ha constatat que se li dona una importància exagerada al sexe i en canvi la necessitat de contacte afectiu interpersonal generalment no es satisfà o s'intenta satisfer a través d'ell. Hi ha una sèrie de mites sexistes sobre el sexe que a través de l'engany, oprimeixen a les dones i Orlando pensa que el feminisme ha d'evidenciar els enganys i treballar per destruir-los. A través de "l'asexualitat", l'autora pretén desafiar el sistema patriarcal que envolta el sexe i les relacions per evitar que es perpetuïn.

L'asexualitat segons Myra T. Johnson (1977) s'ha vist afectada pels moviments d'alliberació sexual, no com a una alliberació sinó tot el contrari. L'alliberació sexual ha glorificat la importància del sexe i ha esborrat l'existència de les dones asexuals. També assenyala que algunes parts del moviment feminista han utilitzat l'asexualitat com una forma de revelació contra el patriarcat per construir un discurs polític en contra del sexe amb homes, aquest seria el cas de feministes com Orlando. És a dir, més que tractar l'asexualitat com a orientació sexual, el tracten com a abstinència voluntària per enviar un missatge polític en contra dels sistemes patriarcal. Cerankowski i Milks (2010) distingeixen entre dues postures feministes envers el sexe, aquestes poden ser prosexe o antisexe. En aquest binarisme la sexualitat es pot tornar repressiva o disfuncional en considerar que s'està servint a una causa política més gran. L'asexualitat podria ser vista per les feministes més radicals antisexe com a símbols polítics de la seva lluita, però cal tenir en compte que l'asexualitat no implica una actitud contrària al sexe. El que és interessant és veure com la mera existència i reconeixement de l'asexualitat

planteja un repte pel moviment feminista i la seva concepció de la sexualitat on es parteix de la idea que totes les persones experimenten desig sexual.

L'alliberació sexual podria haver esdevingut una lluita real contra el patriarcat, però només va ser una reafirmació d'aquest. La llibertat sexual va suposar un canvi de model, però s'ha acabat integrant dins el mateix sistema del qual es pretenien revelar, les dones han adoptat un model més masculí de la seva pràctica sexual fent-la més genital. L'alliberació sexual també va suposar la patologització de les dones que es resistien a mantenir relacions sexuals (Hermosa i Polo, 2018), se les estigmatitza per inhibides, reprimides i asexuals. (MacKinnon, 1989).

Fausto-Sterling (2006) exposa que el feminisme és criticat des de camps com la biologia, la medicina i les ciències socials perquè el cos humà és complex i no hi ha respostes definides de les diferències sexuals perquè el sexe no és només físic. En la mateixa línia de Beauvoir, Butler, Foucault, etc., Fausto-Sterling arriba a la conclusió que la sexualització ha esdevingut un element de control social des d'un sector mèdic que compta amb un gran prestigi basat en la racionalitat científica. La fe religiosa ha virat cap a la fe en la ciència i en la medicina les persones deixen la seva salut en mans de l'Estat que garanteix l'atenció mèdica, però aquesta no està exempta de la política.

L'asexualitat igual que els feminismes són desconstruccions dels relats imposats per part del poder. Construïts des de les majories i que exerceixen violència cap a les persones que no s'hi senten representats. Explicar l'asexualitat a les persones asexuals que entenen la sexualitat com a qüestió necessària per considerar-se humans és un esforç constant, necessita un activisme profund que arribi a fer plantejar al públic en general que el que donen per fet i assumint és una altra construcció. I per les persones que han nascut en un món on el sexe és un dels motors que el fa girar, pensar fora de la normativitat és complex. El reconeixement és una lluita constant, els drets que s'han aconseguit des del feminisme i des del col·lectiu LGTBIQA+ són drets "prestats", subjectes a debat amb qualsevol canvi de govern o de règim. Un exemple és el discurs masclista i homòfob de l'extrema dreta que parla d'ideologies de gènere per menystenir els moviments feministes que reclamen la igualtat.

L'auge de l'extrema dreta podria comportar un retrocés en els drets de les dones i de les minories sexuals.

7. Conclusions:

L'asexualitat està invisibilitzada en un context hipersexualitzat dissenyat pels poders neoliberals que apliquen les seves estratègies de forma positiva en un marc de "llibertat" personal. Són violències simbòliques que s'amaguen darrere d'una cara amable, però que utilitzen tècniques de dominació i control.

L'existència de l'asexualitat representa una amenaça a la sexualitat construïda perquè qüestiona que el sexe sigui inherent a la condició humana. Les persones asexuals no estan dins de la massa influïda per les persuasions i repeticions de missatges sexualitzants i tampoc poden ser reprimides moralment perquè la no pràctica del sexe no es reprobable en aquest sentit. L'única forma de controlar a les persones asexuals és condemnar-les a l'ostracisme, invalidant, invisibilitzant i patologitzant aquesta orientació.

Les dones asexuals pateixen una triple invisibilització, la primera és com a asexuals, la segona com a dones i la tercera com a part d'un col·lectiu que no visibilitza la comunitat asexual.

La invisibilització de l'asexualitat no és només pròpia de les dones, però tal com s'ha pogut veure, en certs espais de poder com la religió catòlica l'asexualitat masculina és acceptada com a natural, però l'asexualitat femenina és qüestionada per la suposada relació entre la feminitat i la passivitat sexual.

Per qüestió de gènere, el masclisme estructural determina la validesa de la dona segons la proximitat d'aquesta amb els ideals socials sobre la feminitat. El cos de la dona és tractat com a objecte de desig, controlant cada detall del seu aspecte físic i del seu comportament. La imatge tradicional de la dona com a responsable de la cura de l'home, les criatures i de llar, també comporta unes obligacions respecte a la satisfacció sexual de la parella.

La invisibilització de l'asexualitat també és present dins el col·lectiu LGTBIQA+ per tres motius principals, per la recent incorporació, pel desconeixement que les persones asexuals tenen de l'asexualitat, tot i ser part d'una minoria, i per la jerarquització interna dins del col·lectiu que destaca unes comunitats per sobre de les altres, generalment comunitats masculines. Per tant les dones asexuals són gairebé invisibles dins el col·lectiu.

Per què la violència cap a les persones asexuals?

- Perquè l'asexualitat desconstrueix i repensa les relacions sexuals igual que la transsexualitat repensa el gènere i el sexe.
- Perquè el sexe s'ha utilitzat com a forma de control social
- Perquè el sistema econòmic dels països es basa a mantenir la natalitat
- Perquè la indústria del sexe és molt lucrativa
- Perquè es vol preservar l'*statu quo* heteronormatiu i patriarcal

A la llista anterior s'exposen una sèrie de motius que han quedat explicats en el text del treball, no és una llista tancada perquè no depèn d'un únic factor, però és útil per començar a plantejar una nova sexualitat que no estigui sotmesa als poders.

Com afecta a les persones asexuals?

Alguns exemples de les afectacions per la invisibilització i la invalidació de les persones asexuals són:

- Pateixen l'estrès de les minories
- Lluita reivindicativa constant
- Risc d'agressions físiques i psicològiques
- Invalidació dels sentiments i vivències (per part externa però també per part de la mateixa persona)

- Desconeixement de l'asexualitat i per tant sentiment d'estar fora de lloc i l'exposició al consentiment d'agressions per obligar-se a ser "normal".
- Sanitat: mala diagnosi o retard per no practicar sexe, sobretot en ginecologia, patologització i tractament mèdic per augmentar la libido o el desig sexual.
- Reconversions en forma violacions correctives

Igual que els motius de les violències no eren una llista tancada, les afectacions tampoc ho són, ja que cada persona és diferent i experimenta realitats que poden ser úniques, però que no deixen de ser violències associades a la seva asexualitat.

Què es pot fer?

Política:

Les orientacions sexuals no són eleccions i per tant s'han d'acceptar, en canvi les fòbies cap a les persones LGTBIQA+ si que ho són i s'ha de treballar per erradicar-les. La incorporació de l'asexualitat a les polítiques públiques com s'està fent amb les altres minories sexuals, milloraria els factors socials i contribuiria a l'autovalidació i a la millora de l'autoestima de les persones asexuals, reduint així, els problemes de salut mental derivats de l'estrès.

Social:

A més de la incorporació dins del sistema, també hi ha lluites socials en contra seu que proposen narratives alternatives a la heteronormativitat regulada pels poders.

Comunitat:

Com a comunitat asexual la divulgació i l'activisme en xarxes també acaba arribant a les persones asexuals i a una part de la societat sensibilitzada en temes de diversitat sexual.

Seria interessant veure fins on podríem arribar com a societat si tot el temps que dediquem al sexe i a la recerca del plaer (sexual) el dediquéssim a altres ocupacions que realment ens fessin felices.

8. Bibliografia:

- AEGAL, Asociación de Empresas y Profesionales para LGBT de la Comunidad de Madrid (2017). Declaración del Madrid Summit. Disponible a <http://www.worldpridemadrid2017.com/summit/declaracion>
- Aguilar, A. (2015). *La falacia de la revolución sexual femenina*. Plataforma Antipatriarcado. Disponible a <https://plataformaantipatriarcado.wordpress.com/2015/01/25/la-falacia-de-la-revolucion-sexual-femenina/>
- Aicken, C. R., Mercer, C. H., & Cassell, J. A. (2013). Who reports absence of sexual attraction in Britain? Evidence from national probability surveys. *Psychology & Sexuality, 4*, 121-135.
- American Psychiatric Association. (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (4th ed., Text Revision). Washington, DC: Author.
- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). Arlington, VA: Author.
- Bauman, Z. (2017) *Amor líquido: Acerca de la fragilidad de los vínculos humanos*. Barcelona, Fondo de Cultura Económica.
- Beauvoir, S (1970), *El Segundo Sexo*, Buenos Aires, Siglo Veinte.
- Bernabé, D. (2018). *La trampa de la diversidad*. Madrid, Akal.
- Bogaert, A. (2004). *Asexuality: Prevalence and Associated Factors in a National Probability Sample*. *Journal of sex research, 41*. 279-87.
- Bourdieu, P. (2000) "Sobre el poder simbólico", en *Intelectuales, política y poder, traducción de Alicia Gutiérrez, Buenos Aires, UBA/ Eudeba, pp. 65-73*
- Brotto, L. A. (2009). *The DSM diagnostic criteria for hypoactive sexual desire disorder in women*. *Archives of Sexual Behavior*.
- Brooks VR. (1981) *Minority stress and lesbian women*. Lexington, MA: Lexington Books

- Brown, W. (2006) *American Nightmare: Neoliberalism, Neoconservatism and De-Democratization, Political theory*, vol. 34, no 6. pp. 690-714. Disponible a <https://sxpolitics.org/wp-content/uploads/2018/05/Wendy-Brown-American-Nightmare.pdf>
- Bueno, S. (2015). *La asexualidad ante el derecho matrimonio canónico. Matrimonio, religión y derecho en una sociedad en cambio: Actas de la XXXV jornadas de actualidad canónica, organizadas por la Asociación Española de Canonistas en Madrid, del 8 al 10 de abril de 2015, páginas 93 - 114*. Disponible a <https://elibro-net.sire.ub.edu/es/ereader/craieub/58259?page=93>
- Bulmer, Maria and Izuma, Keise (2017) Implicit and explicit attitudes toward sex and romance in asexuals. *The Journal of Sex Research*. pp. 1-14.
- Butler, J., (2007) *El género en disputa. El feminismo y la subversión de la identidad*. Barcelona, Paidós.
- Carrigan, M. (2011). There's more to life than sex? Difference and commonality within the asexual community. *Sexualities*, 14, 462– 478.
- Cerankowski, K.J. i Milks, M. (2010) *New Orientations: Asexuality and Its Implications for Theory and Practice*. *Feminist Studies*, Vol. 36, No. 3, Sex and Surveillance, pp. 650-664.
- Chrysocolla Town (2017) *Asexualidad y Trastorno de Deseo Sexual Hipoactivo: avances en el DSM-5 y críticas a la Flibanserina*. Disponible a <https://chrysocollatown.wordpress.com/2017/04/02/asexualidad-y-trastorno-de-deseo-sexual-hipoactivo/>
- Conde, B (2015) *La Cuarta Orientación: Un Estudio Sobre la Sexualidad y la Asexualidad*
- Fausto-Sterling, A., (2006) *Cuerpos sexuados. La política de género y la construcción de la sexualidad*. Barcelona, Melusina.
- Filipová, P. (2017) *"Gender in Contemporary U. S. Culture. Asexuality in Representation and Reception."*. Universitat de les Illes Balears i Universidad PJ Safárik (co-tutela int), Espanya. Tesi doctoral.
- Foucault, M. (1998), *Historia de la sexualidad I. La voluntad de saber*, México: Siglo XXI; Editores.
- Foucault, M. (2007). *Nacimiento de la biopolítica: curso en el College de France: 1978-1979*. Buenos Aires, Fondo de Cultura Económica.

- Fromm, E. (1974) *El miedo a la libertad*, Buenos Aires, Paidós.
- GLAAD. "Accelerating Acceptance 2017." GLAAD. March 30, 2017. Accessed February 20, 2018. Disponible a <https://www.glaad.org/publications/accelerating-acceptance-2017>
- Han, B-C (2014). *Psicopolítica*. Barcelona: Herder.
- Harvard Medical School. (2007). *Data Table 1: Lifetime prevalence DSM-IV/WMH-CIDI disorders by sex and cohort. National Comorbidity Survey (NCS)*. Disponible a https://www.hcp.med.harvard.edu/ncs/ftplib/table_ncsr_LTprevgenderxage.pdf
- Harvey, D. (2007). *Breve historia del neoliberalismo*. Madrid: Akal.
- Hermosa, Marina de la, & Polo Usaola, Cristina. (2018). *Sexualidad, violencia sexual y salud mental. Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría*, 38(134), 349-356. Epub 01 de febrero de 2021.
- Höglund, J., Jern, P., Sandnabba, N. K., & Santtila, P. (2014). Finnish women and men who self-report no sexual attraction in the past 12 months: Prevalence, relationship status, and sexual behavior history. *Archives of Sexual Behavior*, 43, 879-889.
- Illouz, E. i Kaplan, D. (2020). *El capital sexual en la Modernidad tardía*. Herder Editorial. Barcelona..
- Jay D. (2003). *A Look at Online Collective Identity Formation*.. Consultat el 29 d'agost de 2021, Disponible a <http://web.archive.org/web/20040712040017/http://www.asexuality.org/AVENpaper.pdf>
- Johnson MT. (1977). *Asexual and autoerotic women: two invisible groups*. En: Gorchros HL, Gochros JS (eds.). *The sexually oppressed*. New York: Associated Press, pp. 96-109.
- Jolene Sloan L. Ace of (BDSM) clubs: Building asexual relationships through BDSM practice. *Sexualities*. 2015;18(5-6):548-563.
- Kinsey, Alfred C.; Pomeroy, Wardell B.; Martin, Clyde E.; Gebhard, Paul H. (1953). *Sexual Behavior in the Human Female*. Indiana University Press.
- Kinsey, Alfred C.; Pomeroy, Wardell B.; Martin, Clyde E. (1948). *Sexual Behavior in the Human Male*. Indiana University Press.
- Kinsman, K. (2014). *La asexualidad, la 'otra' orientación que pocos entienden* 5 Octubre, CNN . Disponible a <https://cnnespanol.cnn.com/2014/10/05/la-asexualidad-la-otra-orientacion-que-pocos-entienden/>

- Lauretis, T. (1991) *Queer theory: lesbian and gays sexualities: An Introduction*. Differences : A journal of cultural feminist studies 3(2). <https://cpb-us-e1.wpmucdn.com/wordpressua.uark.edu/dist/e/218/files/2019/05/DeLauretis.QueerTheory1991.pdf>
- Link BG, Phelan JC. Conceptualizing stigma. *Annual Review of Sociology*. 2001;27:363–385. Disponible a <https://www.montefiore.org/documents/Original-Article-Conceptualizing-Stigma.pdf>
- MacInnis, C. C., & Hodson, G. (2012). *Intergroup bias toward “Group X”: Evidence of prejudice, dehumanization, avoidance, and discrimination against asexuals*. *Group Processes & Intergroup Relations*, 15, 725-743.
- MacKinnon C. (1989). *Hacia una teoria feminista del Estado*. Valencia: Cátedra.
- Merikangas, K. R., He, J. P., Burstein, M., Swanson, S. A., Avenevoli, S., Cui, L., . . . Swendsen, J. (2010). Lifetime prevalence of mental disorders in U.S. adolescents: Results from the National Comorbidity Survey Replication - Adolescent Supplement (NCS-A). *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 49 , 980-989.
- Meyer, I. H. (2003) ‘Prejudice, social stress, and mental health in lesbian, gay, and bisexual populations: Conceptual issues and research evidence’, *Psychological Bulletin*, 129(5), pp. 674–697.
- Meyer IH. (1995) Minority stress and mental health in gay men. *Journal of Health and Social Behavior*.
- Milligan Maureen, Neufeldt Aldred. (2001). *The Myth of Asexuality: A Survey of Social and Empirical Evidence*. *Sexuality and Disability*. 19(2):91–109
- Ministerio del Interior (2019). *Informe sobre delitos contra la libertad e indemnidad sexual en España*. Gobierno de España.
- Mora Montes, J.M., i Mora Encinas, M. P. (2020). Una mejor comprensión de la sexualidad humana a través del estudio de la asexualidad. *Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría*, 40(138), 115-132. Epub 15 de febrero de 2021.
- National Institute of Mental Health. (2019). Mental Illness. Disponible a <https://www.nimh.nih.gov/health/statistics/mental-illness.shtml>
- Nurius PS. (1983) *Mental health implications of sexual orientation*. *The Journal of Sex Research*, 19 (2):119-36.

- Poston Jr, Dudley L, and Amanda K Baumle. "Patterns of Asexuality in the United States." *Demographic research* 23 (2010): 509–530. Disponible a <https://www.demographic-research.org/volumes/vol23/18/>
- Prause, Nicole, and Cynthia A Graham. "Asexuality: Classification and Characterization." *Archives of sexual behavior* 36.3 (2007): 341–356. Disponible a <https://kinseyinstitute.org/pdf/PrauseGraham-Asexuality.pdf>
- Preciado, P-B., (2002) Manifiesto contra-sexual. Madrid, Opera Prima.
- Redacció (21/10/2013). *Alerta en Japón por el "síndrome del celibato" entre sus jóvenes*. La Vanguardia, edició en línia, disponible a <https://www.lavanguardia.com/internacional/20131021/54392230459/alerta-japon-sindrome-celibato-jovenes.html>
- Ribas, J. (1999). Sexualidad, psicoanálisis y crítica feminista. *Realidad: Revista De Ciencias Sociales Y Humanidades*, (72), 759–776. Disponible a <https://camjol.info/index.php/REALIDAD/article/view/4736>
- Rubin, G. (1984) *Reflexionando sobre el sexo: notas para una teoría radical de la sexualidad*. Disponible a <https://museo-etnografico.com/pdf/puntodefuga/150121gaylerubin.pdf>
- Robbins, N. K., Low, K. G., & Query, A. N. (2016). A qualitative exploration of the “coming out” process for asexual individuals. *Archives of Sexual Behavior*, 45, 751-760.
- Rothblum Esther, Brehony Kathleen., editors (1993). *Boston Marriages: Romantic But Asexual Relationships Among Contemporary Lesbians*. Amherst, MA: The University of Massachusetts Press
- Rust, P. (1996) Sexual Identity and Bisexual Identities: The Struggle or Self-Description in a Changing Sexual Landscape. In: Beemyn, Eliason, editors. *Queer Studies: A Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Anthology*. New York: New York: University Press; pp. 68–86.
- Saavedra, C. (2006). “Informe Kinsey” en Revista Índice. *Revista de Estadística y Sociedad*, no 15, pp. 20-23.
- Save The Children (2020). *(Des)información Sexual: Pornografía y adolescencia*. Disponible a https://www.savethechildren.es/sites/default/files/2020-09/Informe_Desinformacion_sexual-Pornografia_y_adolescencia.pdf

- Scherrer, K. S. (2008). Coming to an asexual identity: Negotiating identity, negotiating desire. *Sexualities*, 11, 621–641.
- Strauss, L. (2009). *La persecución y el arte de escribir*. Buenos Aires. Amorrortu.
- Treanor, P. (2005). *Neoliberalism. Origins, Theory, Definitions*. Disponible a <http://web.inter.nl.net/users/Paul.Treanor/neoliberalism.html>
- Van Houdenhove, E. *et al.* (2015) ‘Stories About Asexuality: A Qualitative Study on Asexual Women’, *Journal of Sex & Marital Therapy*, 41(3), pp. 262–281.
- Weis, R., Tomaskovic-Moore, S., Bauer, C., Miller, T. L., Adroit, M., Baba, A., van der Biezen, T., Burns, R., Cotter, N., Dodson, K., G, L., Ginoza, M., Guo, Y., Hermann, L., Lee, W., McCann, S., Mellema, R., Meinhold, M., Nicholson, S., Penten, P., Trieu, T. H., Walfrand, A., Youngblom, K., & Ziebert, J. (2020). *The 2017 and 2018 asexual community survey summary report*. Asexual Community Survey Team. Disponible a <https://asexualcensus.files.wordpress.com/2020/10/2017-and-2018-asexual-community-survey-summary-report.pdf>.
- Wittig, M., (2005) *Pensamiento heterosexual y otros ensayos*. Madrid, Egales.
- Yule, M. A., Brotto, L. A., & Gorzalka, B. B. (2015). A validated measure of no sexual attraction: The Asexuality Identification Scale. *Psychological Assessment*, 27(1), 148.
- Yule, M. A., Brotto, L. A., & Gorzalka, B. B. (2013). Mental health and interpersonal functioning in self-identified asexual men and women. *Psychology & Sexuality*, Vol. 4, No. 2, 136–151.

Diccionaris:

- BREU, M. *Diccionari LGBT (lèsbic, gai, bisexual, trans)* [en línia]. 3a ed. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2021. (Diccionaris en Línia) Disponible a <http://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/256/>
- TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Terminologia de la sexualitat i l'erotisme* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2018. (Diccionaris en Línia) http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/262/

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Diccionari de sociologia* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2019-2020. (Diccionaris en Línia) <<http://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/269>>

Institut d'Estudis Catalans; Fundació Acadèmica de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears; Enciclopèdia Catalana; TERMCAT, Centre de Terminologia de Catalunya; Departament de Salut. *Diccionari enciclopèdic de medicina (DEMCAT): Versió de treball* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2015-2020. (Diccionaris en Línia) <<https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/183>>

OED Online. June 2021. Oxford University Press. <https://www-oed-com.sire.ub.edu/view/Entry/11430> (accessed July 02, 2021).

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA, 2020: Diccionario de la lengua española, 23.ª ed., [versión 23.4 en línea]. <<https://dle.rae.es>> [juliol 2021].

Videos:

Asociación de Empresas y Profesionales para LGBT de la Comunidad de Madrid (AEGAL). (2017). SESIÓN INTERPARLAMENTARIA LGTBIQ. <http://www.worldpridemadrid2017.com/summit/interparlamentaria>

Bibliografia complementària:

Bogaert AF. Asexuality and autochorissexualism (identity-less sexuality). *Arch Sex Behav.* 2012; 41(6):1513-4.

Butler, J., (2002) *Cuerpos que importan. Sobre los límites materiales y discursivos del “sexo”*. Buenos Aires, Paidós.

Freud, S., (2011) *Introducción al psicoanálisis*. Madrid, Alianza Editorial.

Prause N. i Graham C., (2007). “Asexuality: Classification and Characterization”. *Archives of Sexual Behavior* 36, Marzo 2007, pp. 341-365

Storms, M., (1980). "Theories of Sexual Orientation". *Journal of Personality and Social Psychology* 38, pp. 783-792